

Sami Kinnunen

PIENEN OSAKEYHTIÖN
LOPETTAMINEN
Case Jorma Kinnunen Oy

Opinnäytetyö
Liiketalouden koulutusohjelma

Huhtikuu 2010

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences		Opinnäytetyön päivämäärä 20.4.2010
Tekijä(t) Sami Kinnunen	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Liiketalouden koulutusohjelma	
Nimeke Pienen osakeyhtiön lopettaminen. Case Jorma Kinnunen Oy		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää case-yhtiön omistajalle erilaisia tapoja osakeyhtiön lopettamiselle ja niiden veroseuraamukset. Työn tarkoitus on selvittää myös järkevin ajankohta ja tapa osakeyhtiön lopulliselle purkamiselle. Opinnäytetyö toteutettiin tapaustutkimuksena, jossa analysoitiin aineistolähtöisesti yhtiön tilinpäätöstietoja, oikeuden ennakkotapauksia ja aiheeseen liittyviä julkaisuja.</p> <p>Kaikki tulokset ovat sidoksissa siihen, miten kauan case-yhtiön omistaja on valmis pitämään yhtiötä pystyssä. Pienin veroseuraamus toteutuisi mahdollisimman pitkällä yrityksen pystyssä pitämisaajalla, mutta se ei ole mahdollista, koska omistaja ei halua pitää yhtiötä pystyssä kuin muutaman vuoden.</p> <p>Tulosten mukaan case-yhtiötä kannattaa tyhjentää varoista muutama vuosi ennen yhtiön lopullista purkamista. Tyhjentäminen toteutetaan nostamalla yhtiön nettovarallisuuden sallimissa rajoissa verottomia pääomatulo-osinkoja. Omistaja voi nostaa yrityksestä verovapaita pääomatulo-osinkoja useita tuhansia euroja vuosittain ja näin pienentää omaa verorasitettaan yhtiön purkamishetkellä.</p>		
Asiasanat (avainsanat) yksityinen osakeyhtiö, osakeyhtiön lopettaminen, vapaa oma pääoma, selvitystila, selvitysmies, hankintameno-olettama, nettovarallisuus, osakkeen matemaattinen arvo		
Sivumäärä 33 s. +	Kieli suomi	URN URN:NBN:fi:mamk-opinn201085845
Huomautus (huomautukset liitteistä)		
Ohjaavan opettajan nimi Leena Kosonen	Opinnäytetyön toimeksiantaja Jorma Kinnunen Oy	

DESCRIPTION

 MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences		Date of the bachelor's thesis 20.4.2010
Author(s) Sami Kinnunen	Degree programme and option Bachelor of Business Administration	
Name of the bachelor's thesis Liquidating a small limited liability company		
Abstract <p>The purpose of this bachelor thesis was to find different solutions to liquidating a small limited liability company and the consequent taxation effects. Furthermore, the most suitable timing and implementation of the liquidization were discussed. The thesis was conducted as a case study where accounts, law precedents, and publications related to the topic were analyzed.</p> <p>All the results found are linked to the time period of how long the company owner is willing to maintain the company.</p> <p>According to the results the owner should maintain the case company for a few years. During this time the owner would be able to pump out tax free dividends several thousand euros per year and thus diminish his own taxation stress at the moment of final liquidization.</p>		
Subject headings, (keywords) limited liability company, liquidating limited liability company, untied equity capital, liquidation, liquidator, acquisition cost estimation, net assets, mathematical value of a share		
Pages 33 p. +	Language Finnish	URN URN:NBN:fi:mamk-opinn201085845
Remarks, notes on appendices 		
Tutor Leena Kosonen	Bachelor's thesis assigned by Jorma Kinnunen Oy	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
1.1	Aiheen valinta.....	2
1.2	Tutkimusongelma ja tavoitteet sekä aiheen rajaus	2
1.3	Aiemmat tutkimukset ja teokset	4
2	CASE-YRITYS JA TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET	5
2.1	Toimeksiantaja ja työn lähtökohdat.....	5
2.2	Tutkimuksen keskeiset käsitteet	6
3	TUTKIMUSMENETELMÄT	10
3.1	Kvalitatiivinen tutkimus	10
3.2	Hypoteesi tai hypoteesittomuus	11
3.3	Tutkimusmenetelmä ja aineisto	11
3.4	Tutkimuksen luotettavuus.....	12
4	OSAKEYHTIÖN PERUSTAMINEN JA LOPETTAMINEN	14
4.1	Perustaminen.....	15
4.2	Osakeyhtiön lopettaminen selvitysmenettelyllä.....	18
4.3	Lopettamisajankohtaan vaikuttavat tekijät ja veroseuraamukset.....	20
4.3.1	Vapaaehtoinen eläkevakuutus.....	20
4.3.2	Tauko eläkejärjestelyn tulouttamisessa.....	21
4.4	Osakeyhtiöksi muuttamisen ajankohta	21
5	LASKENNALLISIA MAHDOLLISUUKSIA VAROJEN JAKAMISELLE.....	21
5.1	Varojen jakaminen.....	22
5.2	Yhtiön pumppaaminen tyhjäksi verottomilla osingoilla.....	22
5.3	Vapaan pääoman heti jakaminen	23
5.4	Osakepääoman alentaminen	24
5.5	Heti purkaminen selvitysmenettelyn kautta.....	27
5.6	Rekisteristä poistaminen ja purkautuminen.....	28
5.7	Yhtiön myyminen eli osakekauppa.....	29
5.8	Case-yhtiön purkaminen	31
6	PÄÄTELMÄT JA POHDINTA.....	32
6.1	Verouudistusten vaikutus.....	33
6.2	Opinnäytetyöprosessi	34

6.3	Jatkotutkimusideat	35
	LÄHTEET	36
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Suomessa perustetaan yhä enemmän osakeyhtiöitä, koska uuden osakeyhtiölain voimaantulon myötä mm. osakeyhtiön pienintä mahdollista osakepääoman määrää on laskettu 1.9.2006 8 000 eurosta 2 500 euroon. Ennen uuden osakeyhtiölain voimaantuloa, eli 1.9.2005 - 31.8.2006, osakeyhtiöitä rekisteröitiin 8 738 kpl ja 1.9.2006 – 31.8.2007 osakeyhtiöitä rekisteröitiin 13 754 kpl. Uuden lain voimaan tulon jälkeen on perustettu siis jo ensimmäisenä vuonna yli 60 prosenttia enemmän osakeyhtiöitä kuin samana ajanjaksona ennen uuden lain voimaantuloa. (Patentti- ja rekisterihallitus 2007.) Osakeyhtiön perustamiseen saa monenlaista henkistä, tiedollista ja taloudellista tukea. Apuna on kirjallisuutta, uusyrityskeskuksia, patentti- ja rekisterihallitus, ELY-keskus, rahoituslaitoksia ja monia muita tahoja.

Osakeyhtiön purkamisvaiheesta ja yhtiön osakkaiden verokohtelusta on olemassa paljon vähemmän tietoa. Osakeyhtiön purkaminen tähtää yhtiön kaiken toiminnan lopettamiseen, yhtiön rekisteristä poistamiseen ja yhtiön varojen jakamiseen. Tietoa purkamisesta on toki saatavilla, mutta lähes mitkään teokset eivät pureudu seikkaperäisesti siihen, miten yhtiön varat saataisiin siirrettyä yhtiön omistajille. Tämä johtaa muun muassa siihen, että osakeyhtiöitä jätetään toimintaan ilman minkäänlaista liiketoimintaa, vaikka se ei olisi edes taloudellisesti järkevää. Purkamista myös mystifioidaan kuin se olisi avaruustiedettä, jota normaalit ihmiset eivät voi ymmärtää, eivätkä ainaakaan toteuttaa.

Verosuunnittelu on asia, joka on monia yrittäjiä koskeva haaste yrityksen toimiessa ja yritystä lopetettaessa. Tällä hetkellä ja lähivuosina suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle ja heidän joukossaan on myös paljon yrittäjiä. Heistä monet ovat oppineet paljon yhteisöverotuksesta yritystoiminnan aikana, mutta lopettamisvaiheen verokohtelusta ei välttämättä ole paljonkaan tietoa. Esimerkiksi Verohallinnosta pitäisi saada ohjeita, mutta he ovat hyvin vähäsanaisia ja vastaavat kysymyksiin ympäröivästä. Halutesasi aivan konkreettista tietoa johonkin asiaan, siitä pitäisi aina hakea keskusverolautakunnan ennakkopäätöstä. Tällaisella menettelyllä verottaja vaikeuttaa ihmisten verosuunnittelua, kun ohjeita ei saa asiantuntijoilta kuin maksusta, vaikka niitä pyytäisi. Veroviranomaisten tehtävä on kuitenkin antaa neuvoja ja ohjeita verosuunnitteluun. Lähellekään jokaiselle ei ole taloudellisesti järkevää tai mahdollista lähteä pyytämään

ennakkopäätöstä tulevasta verotuksesta, koska ennakkopäätökset maksavat satoja euroja.

Yritystoiminnan voi lopettaa myös monista muista kuin ikäsyistä, kuten muun muassa kannattamattomana, yrittäjän haluttomuudesta myydä yhtiö ulkopuoliselle tai siksi, että yritykselle ei löydy ostajaa.

1.1 Aiheen valinta

Idea opinnäytetyön tekemiseen tuli vuonna 2006 Jorma Kinnunen Oy:n omistajalta, joka oli myymässä yhtiönsä liiketoimintaa ja tiesi, että jossakin vaiheessa yhtiö olisi myös purettava. Mietin ensin, että aihe voi olla liian suppea opinnäytetyöksi ja taloudellinen puolikin epäilytti, koska kyse on kuitenkin suhteellisen suurista summista, ja hyvän ratkaisun löytyminen olisi näin erittäin tärkeää. Asia jäi kuitenkin ilmaan, vaikka mielessäni olinkin idean jo haudannut. Aikaa kuitenkin kului ja liiketoiminta myytiin ja asia tuli yhtiön omistajan kanssa uudelleen esille ja kysyinkin koululta aiheen sopivuudesta vuoden 2008 lopulla. Sain vastaukseksi, että aihe on hyvä ja varmasti tarpeeksi haastava. Tunsin myös itse olevani paljon valmiimpi työn tekemiseen tiedollisesti kuin aikaisemmin. Asiaa vielä mietittyäni halusin tarttua haasteeseen, koska tiesin, että työssä pääsen tutustumaan paljon mm. verotukseen, joka minua suuresti kiinnostaa, ja hyvän työn tekemisestä voisi olla luvassa myös taloudellinen palkkio. Valmistuminen on kuitenkin motivoimassa kaikkien taloudellisten palkkioiden edellä, koska esimerkiksi moniin valtion virkoihin ei voida valita, jos ei ole viran pätevyysehtoa täyttävää tutkintoa. Jos työ onnistuu hyvin, niin voisin itse harkita toimivani selvitysmiehenä yhtiötä purettaessa. Tällaiset tehtävät auttavat varmasti myös työllistymisessä, jos haluan hakea töihin esimerkiksi verohallintoon, jota olen myös vakavasti harkinnut.

Työn tilaavalle yritykselle toivon työn olevan ainakin esiselvitys siitä, mitä osakeyhtiön purkaminen tarkoittaa ja millaisia veroseuraamuksia mistäkin ratkaisusta koituu.

1.2 Tutkimusongelma ja tavoitteet sekä aiheen rajaus

Opinnäytetyössä on tarkoitus selvittää järkevin ajankohta ja tapa case-yhtiön purkamiselle omistajan kannalta. Kyse on siis verosuunnittelusta, ei niinkään verojen minimoinnista. Opinnäytetyössä valmistellaan selkeä polku sille, miten yhtiön purkaminen tapahtuu siinä vaiheessa, kun se tulee ajankohtaiseksi. Opinnäytetyön on tarkoitus siis selvittää myös tulevalle selvitysmiehelle askelittain miten osakeyhtiön purkaminen käytännössä tapahtuu.

Kun tutkimuksen aihe on löytynyt, sitä on useimmiten rajattava jotenkin. On siis tarkennettava ajatusta siitä, mitä haluaa tietää tai osoittaa keräämällään aineistolla. Aineiston kerääminen onkin järkevää aloittaa vasta tämän pohdinnan jälkeen. Näin säästää aikaa turhalta työltä. (Hirsjärvi ym. 2009, 81.)

Yksi perusvirhe on, että aloitteleva tutkija ottaa toivottoman laajan aiheen tutkittavakseen. Ongelmallista on kuitenkin myös se miten tarkkarajainen ja täsmällinen aiheen pitäisi olla. Useimmiten kvalitatiivinen tutkimus on otettu aiheeksi sen takia, että liikutaan jotenkin ennakoimattomalla ja kartoittamattomalla alueella. Aihetta joudutaan muutamaaan ja tarkentamaan aineiston keruun yhteydessä. Kvalitatiivissa tutkimuksissa tutkimusongelman tulisi olla silti niin rajattu ja selkeä, että ulkopuolinenkin lukija ymmärtää hankkeen mielekkyyden. Yleensä ei haluta suositella kovin yleisellä tasolla olevaa aihetta. Hyvä ohje on, että kannattaa kirjoittaa mieluummin paljon vähästä kuin vähän paljosta. (Hirsjärvi ym. 2009, 81 - 82.)

Tässä opinnäytetyössä osakeyhtiön purkamista käsitellään vahvasti verotuksen näkökulmasta. Juridiikka on myös suuressa roolissa, koska osakeyhtiön purkamiseen ryhtyessä tulee olla selkeästi perillä kuinka purkaminen pitää hoitaa lainsäädännöllisesti oikein. Verokohtelu määräytyy myös verotuslakien mukaisesti.

Yhtiön purkamiseen tutustutaan pelkästään teoreettisen tutkimuksen näkökulmasta eli varsinaista kyselyä ei tehdä. Työssä tutustutaan kirjalliseen aineistoon, artikkeleihin ja oikeusasteiden ennakkoratkaisuihin.

Osakeyhtiön loppumiselle on olemassa lukuisia eri vaihtoehtoja. Keskityn tässä tutkielmassa kuitenkin vain case-yhtiön mahdollisuuksiin ja siihen mikä olisi yhtiön kannalta järkevää ja mahdollista. Näin rajautuvat pois sulautuminen toiseen yhtiöön, kos-

ka yhtiöllä ei ole enää liiketoimintaa ja konkurssi, koska yhtiöllä ei ole velkaa ja varallisuusasema on suhteellisen suuri.

1.3 Aiemmat tutkimukset ja teokset

Aihetta sivuavia töitä on olemassa useita. Osassa töistä ongelmia käsitellään ainakin aihetta sivuten, mutta yhtään vastaavaa ei ole löytänyt. Itse haluan syventyä nimenomaan siihen aikaan, kun yhtiössä ei ole enää liiketoimintaa. Aihe menisi muuten hyvin laajaksi, jos siihen otettaisiin kaikki mahdollisuudet siitä lähtien, kun yritystoiminnan lopettamista aletaan suunnitella. Aiemmista töistä on varmasti kuitenkin paljon hyötyä ennen kaikkea hypoteesien kannalta. On helpompi olettaa jonkin asian menevän jollakin tavalla ja lähteä sitten tutkimaan sitä, että onko asia todella näin, kuin että ei tietäisi asiasta mitään ennakkoon.

Tampereen yliopistossa (Etelämäki 2005) on tehty työtä hieman sivuava pro gradu -tutkielma. Työssä käsiteltiin substanssikaupan ja osakekaupan verotuksellisia eroja, mutta se on ikään kuin edellinen vaihe ennen osakeyhtiön purkamista. Rovaniemen Ammattikorkeakoulussa (Räisänen 2006) on tehty opinnäytetyö, joka käsittelee otsikotasolla samaa aihetta. Siinä on kuitenkin eri lähtökohta kuin minun työssäni, koska yhtiöllä on edelleen liiketoimintaa ja yhtiön varallisuustilanne on toisenlainen, eli yhtiö taiteilee konkurssin ja purkamisen rajamaastossa.

Yritystoiminnan lopettamisesta ja yhtiön purkamisesta on useita kirjoja, mutta niissä asiaa tarkastellaan pääasiassa vain purkamisvaiheessa ja sitä miten purkaminen tulee suorittaa. Harvoissa kirjoissa käsitellään sitä, miten omistajaa kohdellaan verotuksellisesti yhtiön purkamisen ja jako-osan kannalta. Kirjoista ei siis saa suoria neuvoja siitä kuinka omistajan tulisi menetellä oman yhtiönsä kanssa sen purkuvaiheessa. En myöskään ole löytänyt mitään laskentaa helpottavaa sille, missä vaiheessa yhtiö kannattaisi purkaa. Juuri sellaisia teoksia varmasti kaivattaisiin, joissa asioita käsiteltäisiin nimenomaan luopuvan omistajan näkökulmasta. Omistajilla on yhtiössä yleensä kiinni elämäntyönsä ja suuria summia rahaa, joten he toivoisivat saavansa neuvoja sille, kuinka yhtiön rahat ja omaisuus saadaan mahdollisimman pienillä veroseuraamuksilla muutettua omistajan rahoiksi ja omaisuudeksi.

Suuri ongelma monissa löytyvissä teoksissa on se, että ne ovat tiedoiltaan vanhentuneita ja niistä ei voi ottaa suoraan tietoa, vaan se pitää päivittää nykyisten lakien mukaiseksi. Viimeisen osakeyhtiölain muutoksen jälkeen ei ole ilmestynyt kovin monta uutta tai päivitettyä teosta yhtiön purkamiseen liittyen. Vanhoista painoksista löytyvien tietojen suhteen on oltava hyvin varauksellinen. Uusia painoksia kuitenkin ilmestyy jatkuvasti ja niistä saa paljon hyödynnettävää tietoa.

2 CASE-YRITYS JA TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET

2.1 Toimeksiantaja ja työn lähtökohdat

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Jorma Kinnunen Oy. Jorma Kinnunen Oy on Kuhmossa tieliikenteen tavarankuljetusta harjoittava yhtiö. Yhtiö on alun perin perustettu vuonna 1973, jolloin se aloitti toiminimenä ja se on muutettu osakeyhtiöksi 31.3.1997. Yhtiöllä on yksi omistaja ja yhtiön osakepääoma on 35 000 euroa. Yhtiön liikevaihto on normaaleina tilikausina ollut noin 500 000 euroa. Yhtiössä on ollut viisi vakituista työntekijää omistaja mukaan luettuna. (Kinnunen 2008.)

Taseen varat ovat muodostuneet substanssikaupasta ja yhtiöön aiemmin jätetyistä tilikausien voitoista. Substanssikaupan arvoa ei julkaista, koska se katsotaan liikesalaisuudeksi.

Yhtiön liiketoiminta on päättynyt 27.4.2007 tapahtuneen substanssikaupan myötä. Yhtiö on käytännöllisesti katsoen velaton lukuun ottamatta pieniä siirtovelkoja, jotka tilitetään normaalisti tilikauden loppua seuraavassa kuussa. Osakeyhtiöllä on pelkästään finanssipääomaa, eli sillä ei ole esimerkiksi toimitiloja tai kalustoa, jotka pitäisi arvostaa jako-osuutta jaettaessa. Taseessa on varoja tällä hetkellä 275 000 euroa (LIITE 2), josta vapaata pääomaa on 240 000 euroa. Siitä on jaettu liiketoiminnan myymisen jälkeen lähes pelkästään verottomia osinkoja vuosittain. (Kinnunen 2008.) Yhtiön lopetettua liiketoimintansa, ja omistajan jäätyä eläkkeelle yhtiön purkaminen on ajankohtaista lähivuosina. Yhtiön toiminta aiheuttaa tietysti joitakin kustannuksia kirjapidon takia ja yhtiöjärjestys määrää myös, että yhtiöllä on oltava tilintarkastaja, joten se on myös kiinteä kuluerä. Nämä kustannukset ovat yhteensä noin 1000 euroa vuodessa. Kyseiset kustannukset tulee ottaa vuosittain huomioon, kun mietitään osa-

keyhtiön purkamisajankohtaa. Jokaisessa laskelmassa on käytetty tätä 1000 euron oletamaa.

2.2 Tutkimuksen keskeiset käsitteet

Tässä luvussa avataan tutkimuksen keskeisimpiä käsitteitä. Monissa käsitteissä esiin nousee muiden käsitettä selventävien asioiden lisäksi verotus, koska se on tutkimusongelman tärkein selvitettävä asia.

Tutkimuksen yksi keskeisimpiä käsitteitä on **yksityinen osakeyhtiö**. Yksityisen osakeyhtiön toiminimessä on oltava sanat osakeyhtiö tai sen lyhenne oy (Airaksinen ym. 2007a, 8). Käsitteenä yksityinen osakeyhtiö tarkoittaa sitä, että sen arvopapereilla ei saa käydä kauppaa arvopaperimarkkinalain 1. luvun 3. §:ssä (Arvopaperimarkkinalaki 495/1989) tarkoitettuna julkisen kaupankäynnin kohteena. (Osakeyhtiölaki 624/2006). Yksityiselle osakeyhtiölle on osakeyhtiölain 1. luvun 3. §:n mukaan määrätty vähimmäisosakepääoma, joka on 2500 euroa (Osakeyhtiölaki 624/2006).

Yksityisestä osakeyhtiöstä käytetään tässä opinnäytetyössä lyhennettä osakeyhtiö tai oy. Osakeyhtiö on tutkimuksen keskeisin käsite, koska tässä tutkimuksessa selvitetään nimenomaan osakeyhtiömuotoisen toiminnan purkamista ja sen tuomia verotuksellisia ja lainsäädännöllisiä velvoitteita.

PK-yritys eli pieni tai keskisuuri yritys määritellään EU-komission mukaan niin, että siinä on alle 250 työntekijää ja yrityksen liikevaihto on alle 50 miljoonaa euroa tai sen tase on alle 43 miljoonaa euroa. Yritys on siis pk-yritys, jos molemmat kynnysarvot täyttyvät tai yrityksestä omistaa enintään 25 prosenttia toinen yritys tai julkisyhteisö, tai niiden hallussa on enintään 25 prosentin äänimäärä. Yritys ei automaattisesti menetä pk-yrityksen asemaa, vaikka suuri yritys omistaisikin siitä yli 25 prosenttia, puolestaan, jos yli 25 prosentin omistajana on julkisyhteisö, niin yritystä ei yleensä enää katsota pk-yritykseksi. (Elinkeinoelämän keskusliitto EK 2010.)

Substanssi- eli liiketoimintakauppa tarkoittaa yhtiön jonkin liiketoimintaosa-alueen myymistä. Substanssikaupassa ostaja yleensä saa liiketoiminnan, sekä siihen sitoutuneen käyttö- ja vaihto-omaisuuden. Yleensä tällaisessa kaupassa on kysymys pitkälti

myös liikearvon eli myöhempien tulonodotusten myynnistä. Tällaisissa tilanteissa on liiketoiminnan jatkaja yleensä muu kuin sukulainen. (Immonen & Lindgren 2004, 35.)

Myyjänä olevan osakeyhtiön kannalta substanssikaupan verotus on suhteellisen yksinkertaista. Myyjäyhtiö saa kaupasta tietyn suuruisen kauppahinnan ja kauppahinnasta vähennetään kaupalla siirtyneiden tase-erien poistamaton hankintameno. Jotta myyjäyhtiö voisi helposti poimia ja yksilöidä taseestaan kaupalla siirtyvät omaisuuserät, on kauppakirjan syytä olla yksityiskohtaisesti laadittu. Siltä osin, kun myyntihinta ylittää luovutettujen varojen hankintamenot, on kyseessä myyjäyhtiölle syntyvä voitto, joka on veronalaista elinkeinotuloa. (Lakari & Engblom 2009, 70.)

Ostajayhtiön näkökulmasta on myös tärkeää, että kauppakirjassa on huolellisesti yksilöity siirtyvät omaisuuserät. Ostajayhtiö voi tehdä hankkimastaan käyttöomaisuudesta poistot sen mukaan mikä on ollut substanssikaupassa omaisuuden hankintameno. Siltä osalta, kun hankintamenoa ei voida kohdistaa millekään tietylle omaisuuserälle, on kyse kauppahinnan mukana maksetusta ns. goodwill- eli liikearvosta. Tämän määrän ostajayhtiö saa poistaa verotuksessaan tasapoistoina yleensä 5-10 verovuodessa. (Lakari & Engblom 2009, 70.)

Jotta kauppa voidaan määritellä nimenomaan substanssikaupaksi, on tärkeää, että myyvä osapuoli saa vastikkeena muuta omaisuutta kuin vastaanottavan yhtiön osakkeita tai osuuksia. Muuten kyseessä olisi ainakin joiltakin osilta sulautuminen. (Mähönen & Villa 2009, 401.)

Selvitystila on yhtiön normaalin toiminnan ja purkamisen välinen aika. Osakeyhtiölain 20. luvun 7. §:n mukaan selvitystila tarkoittaa sitä, että siinä selvitetään yhtiön varallisuusasema. Selvitystilassa muutetaan tarpeellinen määrä omaisuutta rahaksi, maksetaan yhtiön velat ja jaetaan ylijäämä osakkeenomistajille. Osakeyhtiölain 20. luvun 3. §:n mukaan selvitystilaan asettamisesta päättää yhtiökokous ja siellä vaaditaan määräenemmistöpäätös eli kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Yhtiökokous voi päättää myös selvitystilan lopettamisesta tai päättää jatkaa yhtiön toimintaa, sekä tehdä selvitystilaan liittyviä tarpeellisia päätöksiä. Mikäli selvitystilassa olevan yhtiön varat eivät riitä sen velkojen maksamiseen, niin

selvitysmiehen on haettava yhtiön asettamista konkurssiin. (Osakeyhtiölaki 624/2006.)
Selvitysmenettelyn tarkoitus on siis yksiselitteisesti yhtiön toiminnan lopettaminen.

Osakeyhtiölain 20. luvun 9. §:n mukaan selvitystilassa yhtiölle on määrättävä yksi tai useampia **selvitysmiehiä**. Selvitysmiehet korvaavat yhtiön hallituksen ja muun toimivan johdon selvitystilan aikana. Selvitysmiehiin sovelletaan sitä mitä osakeyhtiölaissa sanotaan hallituksesta ja hallituksen jäsenistä. Selvitysmiesten tehtävä on hoitaa yhtiön asioita selvitystilan aikana. Heidän tulee muuttaa mahdollisimman pian tarvittava määrä osakeyhtiön omaisuutta rahaksi ja maksaa sen velat. Selvitysmiesten toimikausi jatkuu toistaiseksi. Rekisteriviranomaisen on määrättävä selvitystilassa olevalle yhtiölle selvitysmies, jos yhtiöllä ei sitä ole. Selvitysmiehet ilmoitetaan rekisteriin samalla, kun tehdään ilmoitus yhtiön selvitystilaan asettamisesta. (Osakeyhtiölaki 624/2006.)
Selvitysmiesten määrälle ei aseteta mitään rajoituksia. Lukumäärän ja toimikauden osalta siis edes hallitusta koskevat säännökset eivät tule sovellettavaksi. (Airaksinen ym. 2007b, 460 - 461.)

Yleisesti ottaen selvitysmiehiin sovelletaan sitä mitä hallituksesta ja hallituksen jäsenistä on säädetty. Tämä tarkoittaa sitä, että selvitysmiesten kelpoisuusvaatimukset ovat samat kuin hallituksen jäsenillä. Selvitysmies voi siis erota tai voidaan erottaa milloin tahansa ja häneen sovelletaan samoja esteellisyyteen liittyviä säännöksiä kuin hallitukseenkin. On katsottu, että selvitysmiehen voi erottaa se taho, joka on hänet nimennytkin. Näin ollen esimerkiksi rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen nimeämää selvitysmiestä ei yhtiökokous voi erottaa. (Airaksinen 2007b, 460.)

Airaksisen ym. (2007b, 460) mukaan selvitysmiesten oikeus edustaa yhtiötä vastaa hallituksen tai hallituksen jäsenen vastaavaa oikeutta. Selvitysmiehet voivat ilmeisesti myös antaa edustamisoikeuksia, mikäli yhtiöjärjestyksessä näin määrätään, vaikka muuten selvitysmieheen ei sovelleta hallitusta koskevia määräyksiä. Säännöstä voidaan pitää luonnollisena siinä mielessä, että yhtiön edustettu johto korvataan samassa yhteydessä selvitysmiehillä. Edustusosoikeuden säilyttäminen voi olla perusteltua esimerkiksi silloin, kun selvitysmieheksi valitaan henkilö, jolla on ollut edustusosoikeus jo aiemmin.

Jos yhtiölle valitaan useampia selvitysmiehiä, niin näiden päätöksentekoon sovelletaan samoja periaatteita kuin hallituksen päätöksentekoon. Selvitysmiehet valitsevat esimerkiksi keskuudestaan puheenjohtajan ja tekevät päätöksensä kokouksissa noudattaen, mitä hallituksen kokouksista on säädetty. (Mähönen & Villa 2009, 308.)

Selvitysmiesten toimivalta on rajoittuneempi kuin hallituksen toimivalta normaalin toiminnan aikana. Jos yhtiön vastapuoli tietää, että selvitysmiesten toimet eivät tähtää yhtiön selvittämiseen, vaan sen toiminnan asiattomaan pitkittämiseen, voi yhtiö vedota tähän seikkaan. Selvitysmiehen vahingonkorvausvastuu ratkaistaan hallituksen jäsentä koskevan vahingonkorvausvastuuperiaatteen mukaisesti. Selvitystilassa yhtiökokouksen tulee päättää muun muassa selvitysmiehen vastuuvapaudesta. Selvitysmiehen tehtävien ollessa hyvin monimuotoisia ja monen tyyppisiä, on suhtauduttava selvitysmiehen asemaan niin, että hänen edustamiskelpoisuutensa on melko laaja. Ulkopuolinen ei pysty siis arvioimaan mitkä toimet ovat missäkin tilanteessa perusteltuja yhtiön kannalta. (Airaksinen ym. 2007b, 462 - 463.)

Hankintameno-olettama. Luonnollinen henkilö on pääsääntöisesti verovelvollinen saamistaan luovutusvoitoista. Luovutustappiot ovat puolestaan rajoitetusti vähennyskelpoisia luonnollisen henkilön verotuksessa. Lähtökohtaisesti luovutusvoiton ja tappion määrä lasketaan vähentämällä luovutushinnasta sen hankintameno ja muut luovutusvoiton tai tappion hankkimiseen liittyvät menot. Hankintameno ja omistusaikana tehdyt hankintameno lisäykset otetaan huomioon nimellismäärästään eli mitään inflaatiokorjauksia ei tehdä. Todellisen hankintameno ja siihen liittyvien kustannusten sijasta voidaan kuitenkin määrittää tuloverolakia soveltaen luonnollisen henkilön hankintameno-olettama. Hankintameno-olettama on joko 20 prosenttia tai 40 prosenttia. 40 prosentin hankintameno-olettamaa käytetään silloin, kun arvopaperin omistusaika on ollut vähintään 10 vuotta. 20 prosentin hankintameno-olettamaa käytetään puolestaan, jos arvopaperi on omistettu alle 10 vuotta. Luovutusvoitto lasketaan verovelvolliselle edullisemmalla tavalla. Laskenta tapahtuu siis myyntihinnan ja hankintameno välisenä erotuksena tai hankintameno-olettaman avulla. Ellei todellista hankintamenoa ole tiedossa, voitto lasketaan hankintameno-olettaman avulla. (Leppiniemi 2008, 120 - 121.)

Osakkeen matemaattinen arvo lasketaan Varojen arvostamislain 2. luvun 9 §:n (1142/2005) mukaan jakamalla tarkistetun nettovarallisuuden määrä ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Yhtiön lunastamat ja muutoin hankkimat osakkeet jätetään matemaattista arvoa laskettaessa huomiotta. (Laki varojen arvostamisesta 1142/2005.)

Tuloverolain (1535/1992) 33. b §:ssä tarkoitetun suomalaisen yhtiön osakkeen matemaattinen arvo lasketaan Varojen arvostamislain 2. luvun 2. §:n mukaan (1142/2005) verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksen mukaisen tarkistetun nettovarallisuuden perusteella. Osakeyhtiön **nettovarallisuus** saadaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. (Laki varojen arvostamisesta 1142/2005.)

Vapaata omaa pääomaa ovat tilikauden voitto ja edellisten tilikausien voitot, voittovaroista muuhun vapaan oman pääoman rahastoon siirretyt määrät sekä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon merkityt määrät. Nämä vapaaseen omaan pääomaan kuuluvat erät saa jakaa osakkeen omistajille velkojia kuulematta, jollei yhtiö ole maksukyvytön tai voitonjaon takia tule sellaiseksi. (Airaksinen ym. 2007b, 32.)

3 TUTKIMUSMENETELMÄT

Opinnäytetyön tekijälle usein annettu ohje on, että aluksi tutkimukselle tulee laatia teoreettinen viitekehys. Tällä tarkoitetaan tutkijan toimenpiteitä ennen varsinaista aineiston keruuta. (Hirsjärvi ym. 2009, 140.)

3.1 Kvalitatiivinen tutkimus

Ihmiset asettavat itselleen kysymyksiä ja tutkivat niitä valitsemastaan näkökulmasta ja sillä ymmärryksellä, joka heillä on. Samaa asiaa voidaan kuvata monin eri tavoin. Se millaista tietoa pidämme tärkeänä, riippuu siitä mistä olemme kiinnostuneita tai mitä käytännön tietoa tarvitsemme. (Hirsjärvi ym. 2009, 160.)

Lähtökohtaisesti kvalitatiivisessa tutkimuksessa kuvataan todellista elämää. Tämä tarkoittaa sitä, että todellisuus on moninainen. Tutkimuksessa tulee kuitenkin ottaa huomioon, että todellisuutta ei voi pilkkoa mielivaltaisesti osiin. Tapahtumat muok-

kaavat samanaikaisesti toisiaan ja niistä on mahdollista löytää monenlaisia suhteita. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kohdetta pyritään siis tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Tutkija ei voi irtisanoutua myöskään arvolähtökohdista, koska arvot muokkaavat sitä miten ihmiset pyrkivät ymmärtämään tutkimaansa ilmiötä. Perinteisessä mielessä objektiivisuuttakaan ei ole mahdollisuutta saavuttaa, sillä tutkija, ja se mitä tiedetään, kietoutuvat saumattomasti yhteen. Tutkija voi saada tulokseksi vain selityksiä aikaan ja paikkaan rajoittuen. Yleisesti ottaen on todettu, että kvalitatiivisen tutkimuksen pyrkimyksenä on enemmän paljastaa tai löytää tosiasioita kuin todentaa jo olemassa oleva totuus tai väittämä. (Hirsjärvi ym. 2009, 161.)

3.2 Hypoteesi tai hypoteesittomuus

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa hypoteesittomuus tarkoittaa sitä, että tutkijalla ei ole lukkoonlyötyjä ennako-olettamuksia tutkimuskohteesta tai tutkimustuloksista. On kuitenkin otettava huomioon, että havaintomme ovat aina latautuneita aikaisemmista kokemuksistamme. Näistä kokemuksista ei kuitenkaan muodosteta asetelmia, jotka rajaisivat tutkimuksellisia toimenpiteitä. Laadullisessa analyysissä tutkijan pitäisi pikemminkin yllättyä ja oppia tutkimuksen kuluessa. Uuden oppiminen kuitenkin edellyttää sitä, että ennako-oletukset tiedostetaan ja huomioidaan näin ollen tutkimuksen esioletuksina. Eskolan ja Suorannan (1998, 20) mukaan tutkijan kannattaisi asettaa itselleen niin sanottuja työhypoteeseja eli eräänlaisia arvauksia siitä mitä analyysi voi tuoda tullessaan. Voidaan siis Kaplanin (1964) teoriaa mukaillen ajatella, että aineiston tehtävä ei ole hypoteesien todistaminen, vaan hypoteesien keksiminen. Aineistojen pitäisi siis vauhdittaa tutkijan ajattelua, eikä latistaa sitä. Aineistojen avulla tutkijan on tarkoitus löytää uusia näkökulmia tutkimaansa, ei siis vain todentaa sitä, mitä on epäilyt jo ennestään. (Eskola & Suoranta 1998, 19 - 20.)

3.3 Tutkimusmenetelmä ja aineisto

Tutkimus, jonka teen on kvalitatiivinen tutkimus. Kyseessä on tapaustutkimus, kuten lähes kaikissa kvalitatiivista menetelmää käyttävissä tutkielmissa.

Yinin (1987) mukaan tapaustutkimuksella tarkoitetaan empiiristä tutkimusta, joka tutkii todellisessa elämäntilanteessa tapahtuvaa ilmiötä nykyajassa. Laitisen (1998, 19)

mukaan Yinin määritelmä tuntuu hieman kömpelöltä ja rajoittavalta, mutta se on Laitisenkin mielestä vain yritys määritellä tapaustutkimus yleisellä tasolla.

Tapaustutkimuksissa ei kontrolloida tutkittavaa ilmiötä, eikä myöskään relevantteja ehtoja. Tällä tehdään pesäero kokeelliseen tutkimukseen. Tapaustutkimuksen katsotaan keskittyvän tämän hetkisiin ilmiöihin. Tapaustutkimuksessa on myös tyypillistä, että siinä muuttujia ei tarvitse määritellä etukäteen ja se sallii myös uusien muuttujien käyttöönoton, sekä entisten hylkäämisen, jos tarve vaatii. (Laitinen 1998, 19.)

Aineistona ovat yhtiön tilinpäätöstiedot, asiaa käsittelevä kirjallisuus, artikkelit ja oikeuden ennakkotapaukset. Tutkimusta analysoidaan aineistolähtöisesti. Kerätystä aineistosta pyritään kehittämään jotakin yleisesti kiinnostavaa. (Aaltola & Valli 2001, 159 - 160).

3.4 Tutkimuksen luotettavuus

Eri menetelmiä koskevan standardinäkemys mukaan kvantitatiivinen menetelmä tuottaa pinnallista, mutta luotettavaa tietoa, kun kvalitatiivinen menetelmä tuottaa syvällistä, mutta huonosti yleistettävää tietoa. Vaatimus siitä, että tutkimustulosten täytyy olla yleistettävissä johonkin perusjoukkoon, on tärkeä vain tiettyjen tieteenihanteiden puitteissa. (Alasuutari 1999, 231, 234.) Tapaustutkimuksessa käsitellään vain yksittäistä tapausta, mutta siitä tuotetaan sitäkin intensiivisempää tietoa (Aaltola & Valli 2001, 159).

Tämän tutkimuksen kohteena on vain yksi yhtiö, joten tutkimus ei ole laajasti yleistettävissä. Yleistettävyys ei toimi siis esimerkiksi tilinpäätöksen osalta ja sen osalta, mitä kukin omistaja haluaa yhtiölleen tehdä, missä ajassa ja millä menetelmällä. Tutkimuksessa on silti myös paljon asioita, joita voi ottaa yleiseen tarkasteluun ja verrata mihin tahansa yhtiöön. Tällaisia yleistettäviä asioita ovat esimerkiksi eri veroseuraamuksien laskutavat.

Kvalitatiivista tutkimusmenetelmää ja menetelmää käyttäviä tutkijoita on Eskolan (1998, 209) mukaan kritisoitu siitä, että luotettavuuskriteerit ovat hyvin hämäriä. Ymmärtämättömyyttä on lisännyt se, että aineiston analyysivaihetta ja arviointia on

ollut vaikea erottaa yhtä jyrkästi kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Laadullisessa tutkimuksessa voi paljon vapaammin kulkea edestakaisin aineiston analyysin, tehtyjen tulkintojen ja tutkimustekstin välillä. Myös kysymys luotettavuudesta rakentuu eri tavalla näiden menetelmien välillä.

Laadullisessa tutkimuksessa luotettavuuden arviointi pelkistyy tutkimusprosessin luotettavuuden arviointiin. Kvalitatiivista tutkimusta luetaan yleensä, niin että sieltä etsitään jotakin sellaista totuutta, jonka voisi itsekkin allekirjoittaa. (Eskola & Suoranta 1998, 211 - 212.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pääasiallinen luotettavuuden kriteeri on tutkija itse ja näin ollen luotettavuudenarviointi koskee tutkimusprosessia. Tämä on suurin ero kvantitatiivisen tutkimuksen ja kvalitatiivisen tutkimuksen välillä. Kvantitatiivisen tutkimuksen arviointi keskittyy nimenomaan mittauksen luotettavuuteen. Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuudesta on myös sanottu, että siihen eivät päde perinteisesti ymmärrettyinä validiteetti ja reliabiliteetti, koska nämä käsitteet viittaavat pääasiallisesti kvantitatiiviseen tutkimukseen. (Eskola & Suoranta 1998, 212.)

Uskottavuutta luotettavuuden kriteerinä tutkija voi arvioida sillä, että vastaavatko tutkijan käsitykset ja tulkinnat tutkittavien käsityksiä. Ei ole kuitenkaan varmaa, että tutkimuksen uskottavuutta voitaisiin lisätä, vaikka tulkinnat viettäisiinkin tutkittavien arvioitaviksi, koska tutkittavat voivat olla sokeita kokemuksilleen ja tilanteelleen. Tutkimustulosten siirrettävyys on mahdollista tietyin ehdoin, vaikka naturalistisessa paradigmassa yleisesti katsotaankin, että yleistyksset eivät ole mahdollisia. Varmuutta tutkimukseen lisätään sillä, että otetaan huomioon ennustamattomasti vaikuttavat ennakkoehdot. Vahvistuvuus tarkoittaa sitä, että tehdyt tulkinnat saavat tukea muista vastaavaa ilmiötä tarkastelleista tutkimuksista. (Eskola & Suoranta 1998, 212 - 213.)

Työn lähteet ovat mielestäni luotettavia, koska ne ovat tunnettuja alan teoksia ja julkaisuja. Tämä lisää luonnollisesti myös tämän tutkimuksen luotettavuutta. Luotettavuutta vähentää otoksen pieni koko, eli vain yksi yhtiö. Case-yhtiön taserakenne on myös todella yksinkertainen ja sen perusteella laskelmat oli helppo tehdä.

4 OSAKEYHTIÖN PERUSTAMINEN JA LOPETTAMINEN

Osakeyhtiön määritelmä perustuu osakeyhtiölakiin. Lakia sovelletaan kaikkiin Suomen lain mukaan rekisteröityihin osakeyhtiöihin, jollei laissa määrätä toisin. Osakeyhtiö voi olla yksityinen tai julkinen. Valtaosaa osakeyhtiölain säännöksistä sovelletaan sekä yksityiseen että julkiseen osakeyhtiöön. (Osakeyhtiölaki 624/2006.)

Osakeyhtiölain 1. luvun 2. §:n mukaan osakeyhtiö on omistajistaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä (Osakeyhtiölaki 624/2006). Osakeyhtiön on siis oikeushenkilö ja se on nimenomaan osakkeenomistajistaan erillinen yhteisö. Oikeushenkilöllisyys pitää sisällään sekä oikeuskelpoisuuden että oikeustoimikelpoisuuden. Oikeuskelpoisuus tarkoittaa sitä, että yhtiöllä voi olla oikeuksia ja velvollisuuksia. Oikeustoimikelpoisuus taas tarkoittaa yhtiön kykyä määrätä itse oikeuksista ja velvoitteista. Yhtiötä edustaa yhtiön puolesta toimivat luonnolliset henkilöt. (Airaksinen ym. 2007a, 12.)

Yhtiön erillisuus osakkaista vahvistaa lähinnä sen, että osakkeenomistajat eivät vastaa yhtiön velvoitteista, eikä yhtiö vastaa puolestaan osakkeenomistajan velvoitteista. Johdon asianmukaisesti tekemä oikeustoimi tulee yhtiötä sitovaksi toimeksi, ei osakkaista tai johtoa sitovaksi. Yhtiön ja osakkeenomistajien erillisyyttä korostaa myös se, että edes enemmistöosakas ei voi käyttää valtaa yhtiössä muuten kuin äänestämällä yhtiökokouksessa. (Airaksinen ym. 2007a, 12 - 13.) Muuten valtaa käyttää yhtiön eri toimielimet, kuten hallitus ja toimiva johto.

Osakkeenomistaja ei vastaa henkilökohtaisesti yhtiön velvoitteista eli omistajalla on niin sanottu rajattu vastuu, elleivät osakkaat erikseen sitoudu tällaiseen henkilökohtaiseen vastuuseen. Osakkeenomistajan rajoitetulla vastuulla tarkoitetaan sitä, että osakkeenomistaja vastaa yhtiön veloista vain yhtiöön sijoittamallaan pääomalla. (Airaksinen ym. 2007a, 13.) Käytännön tasolla omistajat joutuvat monesti vastaamaan yhtiön vastuista myös henkilökohtaisesti, koska rahoituslaitokset tahtovat omistajan henkilökohtaista omaisuutta tai takauksen vakuudeksi, jos yrityksen tarjoama vakuus ei riitä. Tällä tavalla pyritään turvaamaan rahoituslaitoksen saatavat ja sitouttamaan omistaja pysyvästi hankkeen taakse. Harvalla osakeyhtiöllä on varsinkaan alkuvaiheessa riittävästi käytettävissä olevia vakuuksia.

Osakeyhtiölain 1. luvun 2. §:n mukaan yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä osakkeenomistajan velvollisuuksista suorittaa yhtiölle erityisiä maksuja (Osakeyhtiölaki 624/2006). Tällaisia maksuja ovat tyypillisesti esimerkiksi asunto-osakeyhtiöiden osakkaiden velvollisuus maksaa yhtiövastiketta. Maksuvelvollisuus voidaan periaatteessa muotoilla miten halutaan, kunhan se ei merkitse henkilökohtaisen vastuun syntymistä osakkeenomistajalle. (Airaksinen ym. 2007a, 14.)

Yhtiön puolesta voidaan tehdä oikeustoimia jo ennen rekisteröimistä, mutta yhtiö tulee näiden oikeustoimien osapuoleksi vasta rekisteröimishetkellä, mikäli tehdyt toimet täyttävät laissa asetetut edellytykset. Ennen rekisteröintiä syntyvät oikeudet ja velvollisuudet ovat yhtiön puolesta toimineiden oikeuksia ja velvollisuuksia, kunnes ne mahdollisesti siirtyvät yhtiölle, kun se rekisteröidään. (Airaksinen 2007a, 12 - 13.)

Osakeyhtiö maksaa tuloksestaan yhteisöveroa, joka on tällä hetkellä 26 prosenttia yhtiön verotettavasta tuloksesta. Osakeyhtiön verotettava tulo lasketaan yhtiön veronalaisten tulojen ja vähennyskelpoisten menojen erotuksena. Yhteisöveronsaajia ovat seurakunnat, kunnat ja valtio. (Valtiovarainministeriö 2009.)

4.1 Perustaminen

Osakeyhtiölain 1. luvun 1. §:n mukaan, on osakeyhtiön perustamiseksi laadittava kirjallinen perustamissopimus, jonka kaikki osakkaat allekirjoittavat. Perustamissopimuksen allekirjoituksella osakkaat merkitsevät perustamissopimuksessa määritellyn määrän yhtiön osakkeita. Johdon tehtävät ja toimikausi alkavat perustamissopimuksen allekirjoittamisesta. (Osakeyhtiölaki 624/2006.)

Osakeyhtiö on osakeyhtiölain 1. luvun 8. §:n perusteella ilmoitettava rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta tai yhtiön perustaminen raukeaa. (Osakeyhtiölaki 624/2006.)

Osakeyhtiölain 1. luvun 1. §:n mukaan osakeyhtiöllä on oltava osakepääoma. Yksityisessä osakeyhtiössä vähimmäisosakepääoma on 2 500 euroa ja julkisessa osakeyhtiössä 80 000 euroa. (Osakeyhtiölaki 624/2006.) Osakkeen merkintämaksu kirjataan läh-

tökohtaisesti osakepääoman eräksi, jollei perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä muuta määrätä. Tämä tukee sitä, että yhtiöön sijoitettu pääoma on sidotun pääoman erä. Osa osakkeiden merkintämaksuista voidaan kuitenkin suorittaa sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. (Osakeyhtiölaki 624/2006.)

Päätöksentekotasot

Yritysjohdon toimintaa ja yhtiön hallintoa säätelevät osakeyhtiölain säännökset määrittelevät, miten yhtiön hallinta on järjestettävissä. Samalla se määrittää sen, mikä on yrityksen johdon toimivalta, mitä siltä voidaan edellyttää ja miten sitä voidaan kontrolloida. Osakeyhtiölaki sääntelee erityisesti hallituksen ja toimitusjohtajan sekä hallituksen ja osakkeenomistajien tehtävien ja toimivallan välistä suhdetta. (Mähönen ym. 2006, 83.)

Yhtiökokous on lähtökohtaisesti osakeyhtiön ylin toimielin. Yhtiön osakarakenteesta ja muista syistä johtuen todellinen valta saattaa olla osakeyhtiön hallituksella tai toimitusjohtajalla. (Mähönen ym. 2006, 86). Osakeyhtiölain 5. luvun 1. §:n mukaan yhtiökokouksessa päätösvaltaansa käyttävät osakkeenomistajat (Osakeyhtiölaki 624/2006).

Eräänlaisena yleisohjeena voidaan pitää, että yhtiökokouksessa päätettävät asiat liittyvät yhtiön sisäisen säännösten muuttamiseen. Sisäiseen säännöstöön kuuluvat esimerkiksi yhtiöjärjestyksen muuttamiseen, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten valintaan, tilintarkastajan valintaan, tilinpäätöksen vahvistamiseen, varojen jakamiseen, osakkeiden antamiseen, lunastamiseen, hankkimiseen, mitätöimiseen, yritysjärjestelyihin, yhtiömuodon muutoksiin, yhtiön asettaminen selvitystilaan ja yhtiön purkamiseen liittyvät asiat. Lisäksi yhtiökokouksessa käsitellään osakkeen omistajan käsiteltäväksi tuomat asiat. (Mähönen ym. 2006, 88.)

Osakeyhtiölain 6. luvun 1. §:n mukaan osakeyhtiöllä on oltava hallitus. 2. §:n mukaan osakeyhtiön hallitus huolehtii hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Tätä kutsutaan yleistoimivallaksi. Hallitus vastaa myös siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. (Osakeyhtiölaki 624/2006.)

Hallituksen tehtävä on osakeyhtiön sisäinen hallinto ja yhtiön edustaminen. Hallituksen tehtävä on myös toimeenpanna yhtiökokouksen päätökset. Hallituksen puheenjohtaja voi olla samanaikaisesti yhtiön toimitusjohtaja, mutta hyvän hallintotavan periaatteet saattavat kuitenkin edellyttää, että tehtävät eriytetään, koska hallituksen keskeisiin tehtäviin kuuluu toimitusjohtajan valvominen. (Mähönen ym. 2006, 150.)

Osakeyhtiölain 6. luvun 3. §:n mukaan hallituksen päätöksissä tarvitaan enemmistön mielipide, jollei yhtiöjärjestys edellytä määräenemmistöä eli 2/3 äänistä. Hallituksen päätös on päätösvaltainen, jos paikalla on yli puolet jäsenistä, jollei yhtiöjärjestys muuta edellytä. (Osakeyhtiölaki 624/2006.)

Osakeyhtiölain 6. luvun 1. §:n mukaan osakeyhtiöllä voi olla toimitusjohtaja (Osakeyhtiölaki 624/2006). Toimitusjohtajan valitsemisesta voidaan määrätä yhtiöjärjestyksessä tai hallitus voi valita toimitusjohtajan niin halutessaan (Mähönen ym. 2006, 176).

Osakeyhtiölain 6. luvun 20. §:n mukaan hallitus valitsee ja erottaa toimitusjohtajan. Erottaminen tulee voimaan välittömästi, jollei hallitus määrää myöhempää ajankohtaa. Toimitusjohtaja voi myös itse erota tehtävästään ja eroaminen tulee voimaan aikaisintaan, kun siitä on ilmoitettu hallitukselle. (Osakeyhtiölaki 624/2006.)

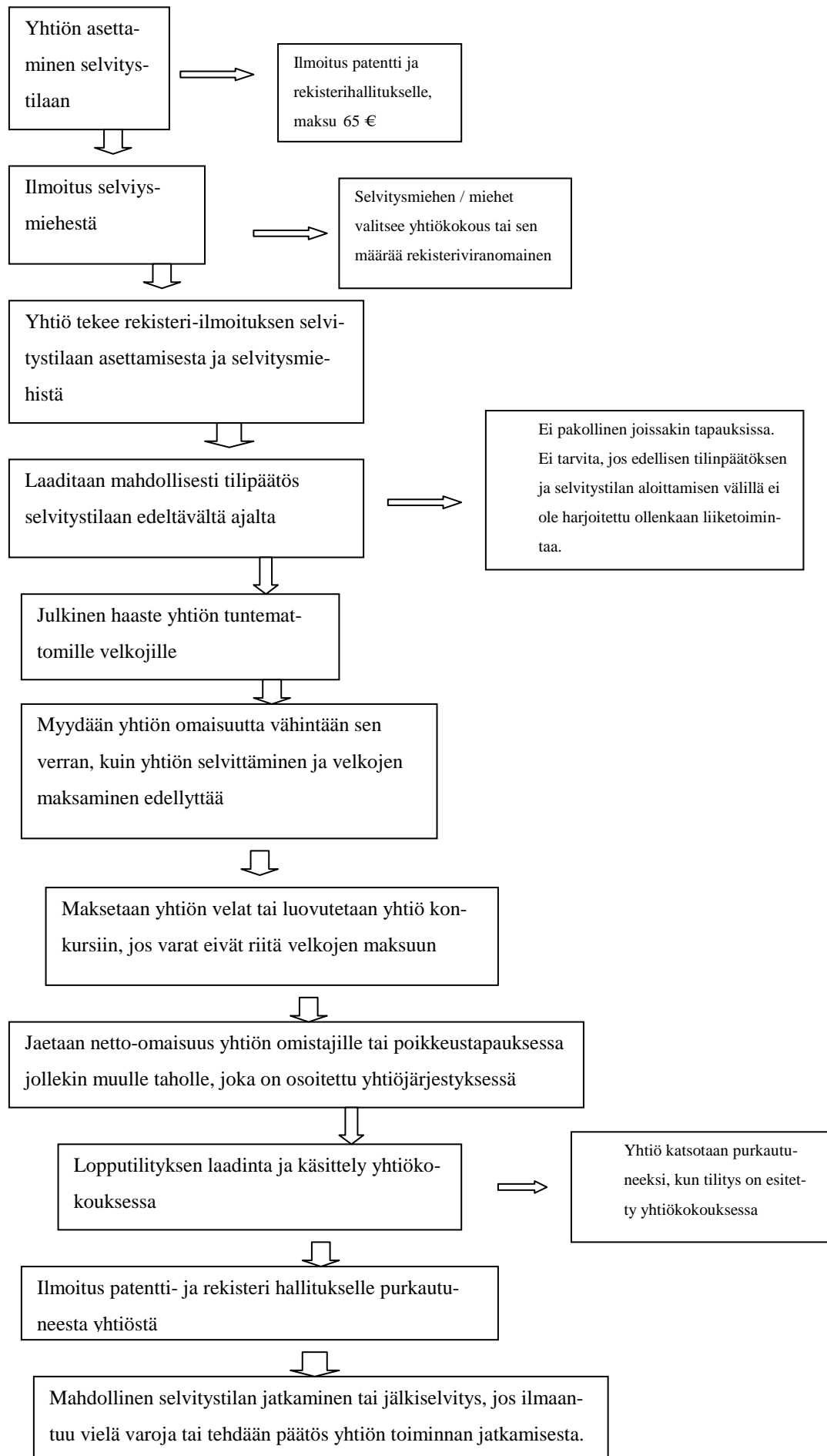
Osakeyhtiölain 6. luvun 17. §:n mukaan toimitusjohtajan tehtävä on hoitaa osakeyhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Tätä tehtävää kutsutaan toimitusjohtajan yleistoimivallaksi. Toimitusjohtajan on annettava yhtiön hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi. (Osakeyhtiölaki 624/2006.)

Osakeyhtiölaki ei määrittele tarkasti tehtäviä, jotka kuuluvat toimitusjohtajalle tai mitä hänen toimivaltaansa kuuluu. Toimitusjohtajan ja hallituksen välinen työnjako on hyvin yhtiökohtaista. Lähtökohtana on kuitenkin, että hallitus määrittää toimitusjohtajan ja hallituksen välisen työnjaon (Mähönen ym. 2006, 176.)

Toimitusjohtajalla on oikeus ottaa osaa hallituksen kokouksiin ja käyttää siellä puheenvuoroja, vaikka hän ei olisikaan hallituksen jäsen.

4.2 Osakeyhtiön lopettaminen selvitysmenettelyllä

Osakeyhtiön purkaminen on monivaiheinen prosessi ja jokaiseen vaiheeseen sisältyy omat erityispiirteensä. Seuraavassa luettelossa kuvaan selvitysmenettelyn kulun yksinkertaistettuna vaihe vaiheelta. Tämän luvun kuvaus perustuu Airaksisen ym. (2007b, 441 - 442) tekemään listaukseen.

KUVIO 1. Osakeyhtiön selvitysmenettely

4.3 Lopettamisajankohtaan vaikuttavat tekijät ja veroseuraamukset

4.3.1 Vapaaehtoinen eläkevakuutus

Vapaaehtoinen eläkevakuutus tarkoittaa sitä, että pakollista eläketurvaa on täydennetty vapaaehtoisella eläkevakuutuksella. Vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen perustuva eläke on tarkoitettu maksettavaksi toistuvina erinä puolivuositain tai lyhyemmin väliajoin vakuutetun jäljellä olevan eliniän tai vähintään kahden vuoden ajan. (Tuloverolaki 1535/1992.)

Case-yhtiön omistajalla on vapaaehtoinen eläkevakuutus (Kinnunen 2008) ja tämä vaikuttaa myös lopettamisajankohdan valintaan, jos päädytään siihen, että yhtiöstä nostetaan isompia osinkoja kuin yhdeksän prosenttia osakkeen matemaattisesta arvosta vuodessa. Yksityisestä osakeyhtiöstä saatujen yhdeksän prosentin verottomien pääomatulojen jälkeen osinkoja verotetaan ansiotuloina, joista 70 prosenttia on verollisia ja 30 prosenttia verovapaita. Esimerkiksi jos osinkona jaetaan 100 000 euroa, niin siitä olisi verovapaata pääomatuloa yhdeksän prosenttia yrityksen nettovarallisuudesta (nettovarallisuus 100 000 euroa) eli 9000 euroa, loput 91 000 euroa ovat ansiotuloa, josta 70 prosenttia on verollista ja 30 prosenttia verotonta. eli 63 700 euroa verotetaan ansiotulojen mukaan ja loppu 27 300 verovapaata. Yhtensä siis 36 300 euroa verovapaata ja 63 700 euroa ansiotuloprosentin mukaan. Omistajan vapaaehtoista eläkettä verotetaan ansiotulojen mukaisesti, koska hänen vapaaehtoinen eläkevakuutuksensa on tehty ja maksettu ennen vuotta 2005, jolloin eläkevakuutusjärjestelmään tehtiin muutoksia. Vuoden 2005 jälkeen tehtyjen eläkevakuutusten verotus muutettiin verotettavaksi pääomatulona (Verohallinto 2006a).

Vapaaehtoinen eläkejärjestely ei sinänsä ole este isompien osinkojen jakamiselle, mutta ansiotuloveroprosentin noustessa korkeaksi se ei ole enää taloudellisesti järkevää. Eläkevakuutuksen nostaminen päättyy noin kolmen vuoden kuluttua ja sen jälkeen voisi nostaa isompaa osinkoa kuin yhdeksän prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta, jos omistajalla ei olisi muita tuloja. Tällä hetkellä suurempien osinkojen nostaminen yhtiöstä olisi taloudellisesti kannattamatonta omistajan ansiotuloista ja ansiotuloveroprosentista johtuen.

4.3.2 Tauko eläkejärjestelyn tulouttamisessa

Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen tulouttamisessa voitaisiin pitää taukoa muutama vuosi ja nostaa samalla reilumpaa osinkoa. Tämä voi olla hyvä vaihtoehto, jos yhtiön omistajalla ei ole muita ansiotuloja vuoden aikana. Koska case-yhtiön omistajalla ansiotuloja kuitenkin on, niin ansiotuloina verotettavan osingon nostaminen on kannattamatonta. Tästä syystä en ota kantaa tähän vaihtoehtoon laskelmalla.

4.4 Osakeyhtiöksi muuttamisen ajankohta

Case-yhtiö on ollut osakeyhtiömuotoinen yli 10 vuotta, joten luovutushinnasta saa yhtiötä purettaessa käyttää 40 prosentin hankintameno-olettamaa. Jos yhtiö olisi ollut osakeyhtiö alle 10 vuotta, niin luovutushinnasta saisi käyttää vain 20 prosentin hankintameno-olettamaa. Hankintameno-olettamaa käytettäessä se sisältää kaikki yhtiön varat, myös osakepääoman, jonka yhtiön omista/omistajat ovat yhtiöön sijoittaneet. Mikäli hankintameno-olettamaa ei haluta käyttää, niin silloin käytetään osakkeiden varsinaista hankintahintaa ja yli menevälle osalle lasketaan normaali luovutusvoittovero, kuten osakekaupassa yleensäkin. Hankintameno-olettaman jälkeen maksetaan normaalisti myyntivoitosta 28 prosentin pääomatulovero.

5 LASKENNALLISIA MAHDOLLISUUKSIA VAROJEN JAKAMISELLE

Lakarin (2009, 107) mukaan osakeyhtiön purkamiseen ei kannata sännätä aivan suin päin liiketoiminnan loputtua, koska siinä voi aiheuttaa merkittävää taloudellista vahinkoa. Yksinkertaisin ja nopein ratkaisu ei ole läheskään aina paras.

Purkamisajankohtaa valittaessa tulee ottaa huomioon monia eri tekijöitä. Varsinkin, jos yhtiön osakkailla ei ole kiire yhtiön purkamiselle, niin laskelmat kannattaa tehdä huolella ja harkita tarkkaan ratkaisujen veroseuraamuksia. Yleensä yhtiön varoja ei kuitenkaan haluta pitää loputtomiin yhtiössä, vaan ne halutaan omistajien käyttöön. Case-yhtiölle tulee myös edelleen kustannuksia kirjanpidosta ja tilintarkastuksesta, vaikka liiketoimintaa ei enää olekaan. Liitteiden laskelmissa on käytetty olettamana, että näihin menoihin menisi 1000 euroa vuodessa. Yhteisövero ei ole laskelmien yksinkertaistamiseksi otettu huomioon.

Verohallitukselta voi tilata myös ennakkoratkaisuja, jos haluaa varmistua verokohte-
lusta. Ennakkoratkaisun hinta tuloverotuksen osalta on 815 euroa, jos se koskee yhtiö-
tä. Ennakkotieto sitoo verohallitusta sinä verovuotena, jota varten se on annettu. Sito-
vaa ratkaisua kuitenkin edellyttää, että veroasiamies on hyväksynyt asian. Mikäli vero-
asiamies on siis hyväksynyt ennakkotiedoissa kuvatun ratkaisun, niin veronsaajalle ei
ole muutoksenhakuoikeutta lopullisessa verotuksessa. Jos veroasiamies taas varaa
itselleen oikeuden hakea muutosta lopulliseen verotukseen, niin veronsaaja tietää näin,
että hänen suunnitelmiinsa liittyy verotuksellista tulkinnanvaraisuutta. (Verohallinto
2008.)

5.1 Varojen jakaminen

Osakeyhtiölain 13. luvun 1. §:n mukaan osakeyhtiöstä voidaan jakaa varoja osakkeen
omistajille neljällä eri tavalla sen mukaan mitä laissa säädetään.

1. Voitonjako osinkoina tai vapaan oman pääoman rahastosta
2. Osakepääomaa alentamalla
3. Omien osakkeiden hankkimisella tai lunastamisella
4. Osakeyhtiön purkamisella tai rekisteristä poistamisella. (Osakeyhtiölaki
624/2006.).

Käsittelen edellä mainituista tavoista kohdat 1, 2 ja 4, koska ne ovat mahdollisia case-
yhtiön kannalta.

5.2 Yhtiön pumppaaminen tyhjäksi verottomilla osingoilla

Lakarin (2009, 108) mukaan osakeyhtiön nettovarallisuutta voi hallitusti pienentää
vuosi vuodelta, jakamalla varoja osinkoina osakkeenomistajille. Varojen jakoa voi
suorittaa täysin verovapaasti tai osittain verotettuna, riippuen jaettavasta määrästä suh-
teessa jakokelpoisiin varoihin. Seuraavassa on käsitelty sitä, miten jaettavat varat mää-
rättyvät ja miten osakkeenomistajaa kohdellaan verotuksellisesti.

Tuloverolain 2. luvun 33. b §:n mukaan listaamattomista yhtiöistä saadun osingon
verotus riippuu siitä, jakaako yhtiö vähemmän vai enemmän kuin yhdeksän prosenttia,

sen osakkeiden tuoton matemaattisesta arvosta. Mikäli yhtiö jakaa vähemmän kuin yhdeksän prosenttia tuotosta, niin se on verovapaata 90 000 euroon saakka. 90 000 euroa ylittävistä osasta 70 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 30 prosenttia verovapaata tuloa. Sovellettaessa tätä 90 000 euron rajaa lasketaan yhteen kaikki osakkaan saamat pääomatulo-osingot listaamattomista yhtiöistä. Jos yhtiö jakaa enemmän kuin yhdeksän prosentin tuoton, niin ylimenevää osaa verotetaan, niin että siitä on 70 prosenttia veronalaista ansiotuloa ja 30 prosenttia verovapaata tuloa. Omistajayrittäjän eli henkilön, joka omistaa yksin tai perheenjäsentensä kanssa yli 10 prosenttia osakkeiden luku- tai äänimäärästä, verotuksessa voidaan tehdä oikaisuja koskien osakaslainaa tai yhtiön varoihin kuuluvan asunnon arvoa (tässä tapauksessa omistussuuden tulisi olla yli 50 prosenttia), jota omistaja tai hänen perheensä käyttää asuntonaan. (Tuloverolaki 1535/1992.)

Yhtiön pumpaaminen tyhjäksi tai lähes tyhjäksi pelkästään yhdeksän prosentin osinkoja nostamalla on mahdollista. Monta kertaa osakeyhtiötä kannattaakin pitää muutamia vuosia ja näin niin sanotusti köyhdyttää sitä. (Lakari 2009, 107.)

Case-yhtiössä tämä vaihtoehto ei kuitenkaan ole järkevin, koska pääoma on niin suuri, että veisi kymmeniä vuosia pumpata yhtiö tyhjiin ja omistajan ikä huomioon ottaen se ei olisi hänen kannaltaan järkevää. Pääoma pieneneisi siis hitaasti, koska se kasvaa samalla myös korkoa. Korkotasoa on tällä hetkellä ennätysmatala, mutta tulevaisuutta on vaikea ennustaa. Laskelman yksinkertaistamiseksi varat eivät kasva korkoa ja verottoman osingon määrä pysyy lain mukaan samana. (LIITE 1). Todellisuudessa verolainsäädäntö voisi muuttua tuossa ajassa useampaankin kertaan.

Kirjanpidosta ja tilintarkastuksesta koituu myös omat kulunsa, joten viimeisinä vuosina yritys tekisi käytännössä tappiota, koska sillä ei olisi enää mainittavia korkotulojaan.

5.3 Vapaan pääoman heti jakaminen

Osakeyhtiö voi jakaa osinkoina vapaan oman pääomansa. Case-yhtiössä vapaata pääomaa on 240 000 euroa (LIITE 2). Mikäli kaikki 240 000 euroa haluttaisiin jakaa osinkoina yhtenä vuonna, niin veroprosentti nousisi progression mukaisesti todella suurek-

si. Mikäli huomioon otettaisiin vain pelkät osinkotulot, niin veroja menisi verolaskurin mukaan noin kolmasosa tuosta 240 000 eurosta (Verohallinto 2010). Tässä ei siis verotuksellisesti ole järkeä, koska kolmasosa yrityksen arvosta menisi verottajalle. Yhtiön purkamisellahan päästään 16,8 prosentin kokonaisverorasitteeseen eli noin kuudosaan yhtiön arvosta.

Yhtiön nettovarallisuutena laskelmassa käytetään 275 000 euroa, ja kaikki omaisuus on rahana, joten varat voidaan jakaa suoraan osakkeenomistajalle. Jos yhtiöllä olisi esimerkiksi omistuksessaan rakennuksia, kalustoa tai maata, niin ne pitäisi arvostaa käypään arvoonsa ja tulouttaa mahdollisesti liian suurina tehdyt kirjanpidolliset poistot ja maksaa siitä normaali yhteisövero. Tässä tapauksessa case-yhtiö ei joudu siis maksamaan veroa, koska sillä ei ole muuta omaisuutta kuin rahaa. Toinen asia, joka helpottaa omistajan verotaakkaa verrattuna siihen, että hän saisi jako-osana muuta kuin rahaa, on varainsiirtoverosta vapautuminen. Esimerkiksi kiinteistöistä vero olisi neljä prosenttia kiinteistön käyvästä arvosta.

5.4 Osakepääoman alentaminen

Osakepääoman alentaminen ja palauttaminen omistajille edellyttää velkojain menettelyn noudattamista ennen palautuksen toteuttamista. Osakepääoman alentamista koskevien säännösten tarkoituksena on varmistaa se, että varojen maksusaantijärjestystä noudatetaan. Tarkoituksena on siis se, että velkojat voivat luottaa siihen, että osakkeenomistajilla on osakepääoman suuruinen riski yhtiössä. Osakepääoma ei edusta mitään todellista varallisuuserää yhtiössä, vaan on vain kirjapidollinen suure. Mitään varmuutta osakepääoman tallessa olemisesta ei siis ole. (Airaksinen ym. 2007b, 55.)

Osakepääoman alentamista on velkojilla oikeus vastustaa ja, jos he sen tekevät, niin päätös raukeaa kuukauden kuluessa määräpäivästä. Yhtiö voi tehdä kanteen kuukauden kuluessa siitä, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavistaan. (Airaksinen ym. 2007b, 57.) On myös olemassa joitakin tapauksia, jossa osakepääomaa voidaan alentaa velkojan vastustuksesta huolimatta. Osakeyhtiölain 14. luvun 2. §:n mukaan tällaisia tapauksia ovat osakepääoman alentaminen tappion kattamiseksi, ja osakepääoman alentaminen samanaikaisesti, kun sitä korotetaan vähintään samalla

summalla. (Osakeyhtiölaki 624/2006) Näihin tapauksiin ei siis liity velkojainsuojamennettelyä. (Mähönen & Villa 2009, 273)

Osakepääoman alentamiseen liittyy aina suuri peiteltyksi osingonjaoksi tulkitsemisen riski. Peitelty osingonjako tarkoittaa tuloverotuksessa osingonjaon muotovaatimuksista poikkeavaa varojen siirtämistä osakkaalle, joka todelliselta luonteeltaan on voitonjakoa. Yleensä peiteltyllä osingonjaolla pyritään välttämään osingonjaon veroseuraamuksia. (Mähönen & Villa 2009, 71.)

Peruseriaatteena on, että osakepääoman alentaminen rinnastetaan osakkeiden luovutukseen, ja alentamismäärä verotetaan luovutusvoittona eikä esimerkiksi osinkona. Verovelvollinen saa vähentää kuitenkin alentamista vastaavan määrän osakkeiden hankintamenosta. Osakkeiden hankintamenon ollessa vähintään yhtä suuri kuin verovelvollisen saama alentamismäärä, osakepääoman alentaminen ei johda välittömään luovutusvoittoveron maksuun. Hankintamenon pieneneminen voi tosin luonnollisesti kasvattaa myöhemmin veronalaisen luovutusvoiton määrää, jos osakkeet luovutetaan tai osakepääomaa alennetaan lisää. (Airaksinen ym. 2007b, 58.)

Luovutusvoittona verotettavaan osakepääoman alentamiseen saattaa tulla sovellettavaksi käyttöomaisuusosakkeiden luovutusvoittoverotusta koskevat EVL 6. ja b §:ien huojennussäännökset (KHO 2005/884), joiden soveltaminen edellyttää muun muassa, että osakepääoman palautuksen saaja on omistanut vähintään 10 prosenttia osakepääomaansa alentavan yhtiön osakkeista vähintään yhden vuoden ajan ennen osakepääoman alentamista. (Airaksinen ym. 2007b, 58–59.)

Lähtökohtaisesti tilanteissa, joissa osakepääoman alentamiseen ei liity omien osakkeiden hankintaa tai lunastusta, niin näihin tilanteisiin liittyy suuri peiteltyyn osingonjaon verotuksen riski. Peiteltyyn osingonjaon kannalta on pidetty raskauttavana sitä, että osakepääoman alentaminen ei vaikuta suhteelliseen omistukseen yhtiössä. Riskiä lisää myös se, jos osakepääoman alentamista on edeltänyt osakepääoman korottaminen. (Airaksinen ym. 2007b, 59.)

Peiteltyksi osingonjaoksi tulkitsemisen riskiä pienentää se, jos osakepääoman alentamiselle on selkeä liiketaloudellinen peruste. Tyypillinen tilanne on esimerkiksi yhtiön

liiketoiminnan pieneneminen tai pääoman tarpeen vähentyminen. Myös aktiivisesti jaetut osingot pienentävät peiteltyyn osingonjaon riskiä. Riski ei kuitenkaan ole täysin poistunut, vaikka yhtiö jakaisi kaiken vapaan oman pääomansa osinkoina osakkeenomistajilleen ennen osakepääoman alentamista.

Osakepääoman alentaminen varojen siirtämiseksi vapaan oman pääoman rahastoon ei johda välittömään varojen jakamiseen osakkeenomistajille, eikä se lähtökohtaisesti myöskään johda veroseuraamuksiin. Osakepääoman voidaan kuitenkin katsoa kuuluvan osana kokonaisuuteen, jonka tarkoituksena on välttää osingosta menevä vero tai muu verojen kiertäminen. (Airaksinen ym. 2007b, 60.)

Yhtiön kirjapidollisen tappion kattaminen osakepääomaa alentamalla ei merkitse verotettavaa varojenjako osakkeenomistajille. Tappion kattaminen ei lähtökohtaisesti myöskään vaikuta yhtiön vähennyskelpoisten tappioiden menetykseen verotuksessa, vaan ne pääsääntöisesti jäävät olemaan sellaisenaan kirjanpidollisen tappion kattamisesta huolimatta. Siten voi olla mahdollista, että tappion kattamisesta johtuen yhtiölle muodostuu voiton johdosta vapaata omaa pääomaa, vaikka yhtiö ei joudukaan verotuksessa vähennyskelpoisten tappioiden vuoksi maksamaan yhtiöveroa. (Airaksinen ym. 2007b, 60.)

Päätöksen osakepääoman alentamisesta tekee aina yhtiökokous. Päätösvastuuta ei voida delegoida esimerkiksi yhtiön hallitukselle. Päätöksessä on mainittava syy osakepääoman alentamiselle. Syitä alentamiselle voivat olla varojen siirtäminen oman pääoman rahastoon, tappion kattaminen ja varojen jakaminen osakkeenomistajille. (Osakeyhtiölaki 624/2006.)

Osakepääoman alentamista voidaan käyttää kuitenkin osingonjaon vaihtoehtona, jos luovutusvoiton verotus on verovelvolliselle osinkoverotusta kevyempää.

Case-yhtiössä osakepääoman alentamiselle olisi selkeitä perusteita. Liiketoiminta on olennaisesti pienentynyt ja substanssikaupan myötä pääoman tarve vähentynyt. Yhtiö on myös jakanut aktiivisesti osinkoja, jonka pitäisi myös pienentää peiteltyksi osingon jaoksi tulkitsemisen riskiä. Toisaalta taas suhteellinen omistus ei muuttuisi osakepääoman pienentymisen johdosta, jolloin osakepääoman alentaminen voitaisiin tulkita

peitellyksi osingonjaoksi. Jos osakepääoman pienentämiseen lähdetäisiin, niin vapautuva osakepääoma olisi varmasti varmin siirtää vapaan oman pääoman rahastoon, jota kautta se voitaisiin jakaa osakkeen omistajalle sitä kautta osinkoina.

Case-yhtiön osakepääoma on tällä hetkellä 35 000 euroa. Jos osakepääoma pienennettäisiin esimerkiksi minimiin eli 2 500 euroon, niin silloin yhtiön pitäisi käydä läpi normaali velkojainsuojamenettely. Osakepääoman pienentämiselle ei pitäisi olla mitään estettä velkojainsuojan kannalta, koska yhtiö on velaton. Velkojainsuojamenettely olisi joka tapauksessa käytävä kokonaisuudessaan läpi osakepääoman pienentämiseksi ja rekisteröimiseksi. Tästä aiheutuu myös tiettyjä kuluja esimerkiksi lehti-ilmoituksesta velkojille ja rekisteröinti-ilmoituksesta patentti- ja rekisterihallitukselle.

Verottaja tuskin myöskään puuttuisi asiaan, jos vapautuva osakepääoma siirrettäisiin vapaaksi omaksi pääomaksi ja jaettaisiin omistajalle aina normaalin osingonjaon yhteydessä. Tällä menettelyllä saataisiin osakkeiden omistajalle ensimmäisenä vuonna heti noin 3 000 euroa lisää verovapaata osinkoa. Kysymys on ainoastaan se, että mikä on todennäköisyys sille, että verottaja tulkitsee tämän peitellyksi osingonjaoksi.

Vastaavaa ennakkoratkaisua en löytänyt, mutta on olemassa monia tapauksia, jossa on annettu keskusverolautakunnan ennakkoratkaisu koskien peiteltyä osingonjakoa. Poikkeuksetta lukemissani tapauksissa on suhteellisen omistuksen muuttumattomuutta yhtiössä pidetty erittäin raskauttavana, kun järjestelyt on tulkittu peitellyksi osingonjaoksi. (Ks. Verohallinto 2007; Verohallinto 2006b.) Tästä syystä case-yhtiössä ei kannata lähteä pienentämään osakepääomaa, koska yhtiön purkamisenkin tulee ajankohitaiseksi lähi vuosina.

5.5 Heti purkaminen selvitysmenettelyn kautta

Yksityishenkilöt joutuvat maksamaan purkuvoitosta pääomantulon veroa 28 prosenttia. Jos osakas on omistanut yhtiön osakkeet yli 10 vuotta, voi hän laskea purkuvoiton soveltaen 40 prosentin hankintameno-olettamaa. Tällöin veron määrä on 16,8 prosenttia osakkaan saaman jako-osuuden arvosta. 20 prosentin hankintameno-olettamaa soveltaen kokonaisveroksi muodostuu 22,4 prosenttia (Lakari & Engblom 2009, 131.)

Jos case-yhtiö haluttaisiin purkaa heti, niin se on mahdollista, mutta yhtiön suhteellisen suuresta varallisuudesta johtuen se ei ehkä ole järkevää. Yrittäjän verorasite olisi tällöin kymmeniä tuhansia euroja. Käytännössä vero olisi $275\,000 \times 0,168 = 46\,200$ euroa.

5.6 Rekisteristä poistaminen ja purkautuminen

Rekisteristä poistaminen koskee pääasiassa niitä yhtiöitä, joiden rekisteritiedot eivät ole asianmukaisia ja esimerkiksi tilinpäätöstä ei ole toimitettu rekisteriviranomaiselle. Muita syitä voivat olla, että yhtiön varat eivät riitä selvitystilan läpikäymiseen tai yhtiön omistajiin tai edustajiin ei saada yhteyttä yhtiön varallisuusaseman selvittämiseksi. Rekisteristä poistamisen päätavoite on ollut, että rekisteristä saataisiin poistettua yhtiöt, joilla ei ole lainkaan toimintaa tai eivät toimi asianmukaisella tavalla. Tällä on haluttu helpottaa rekisterin ylläpitoa ja toiminimien vapautumista yritysten käyttöön. (Airaksinen ym. 2007, 440.)

Jos rekisteristä poistetun yhtiön varoja halutaan jakaa osakkeenomistajille, on käytävä läpi normaali selvitysmenettely. Poikkeuksen tässä muodostavat alle 8 000 euron varat, jotka voidaan viiden vuoden kuluttua jakaa osakkeenomistajille ilman selvitysmenettelyä. Tämä edellyttää tietysti sitä, että tunnettuja velkojia ei ole. (Airaksinen ym.2007b, 440.)

Rekisteristä poistaminen on aina toissijainen ratkaisu. Pääsääntö on, että yhtiö lopetetaan selvitysmenettelyn kautta. Rekisteristä poistamisesta voivat päättää rekisteriviranomainen tai poikkeuksellisesti tuomioistuin. Yhtiö itse ei voi määrätä rekisteristä poistamista tai edes hakea sitä. (Airaksinen ym. 2007b, 446.)

Yhtiön varojen selvittäminen onnistuu muun muassa sillä, että onko yhtiöön tarjolla selvitysmiehiä. Mikäli selvitysmiestä ei ole tarjolla, yhtiöllä ei todennäköisesti ole riittävästi varoja maksaa selvitysmiehen palkkiota.

Vaikka yhtiön varat eivät riittäisi selvitysmenettelyn läpivientiin tai yhtiön edustajia ei tavoitettaisi, yhtiö voitaisiin silti asettaa selvitystilaan. Tämä edellyttää sitä, että joku

ottaa vastuulle selvityskulut. Tällainen taho on yleensä osakkeenomistaja tai velkoja ja joissakin tapauksissa konkurssiasiamies. (Airaksinen ym. 2007b, 446.)

Kun velkojat ottavat vastatakseen selvitysmenettelyn kuluista, niin siihen sovelletaan samoja periaatteita kuin konkurssimenettelyssä. Sitoumus on annettava rekisteriviranomaiselle ennen selvitysmenettelyyn asettamisen päätöksen tekoa. Sitoumuksen täytyy olla ehdoton. Se ei saa olla esimerkiksi sidoksissa kuluista vastaavan henkilön osoittamaan selvitysmiehen määräämiseen ja sitoumuksen tulee kattaa kaikki selvityskulut. Mikäli taho, joka on ilmoittanut ottavansa vastattavakseen selvityskulut, on varaton, rekisteriviranomainen jättää ilmoituksen huomioimatta. (Airaksinen ym. 2007b, 446 - 447.)

Rekisteristä poistaminen voi perustua myös siihen, että yhtiö ei ole tehnyt kymmeneen vuoteen rekisteri-ilmoitusta ja on syytä olettaa, että se on lopettanut toimintansa. Ennen rekisteristä poistamista on rekisteriviranomaisen tiedusteltava esimerkiksi kirjeitse, että harjoittaako yhtiö vielä toimintaa. Jos toiminnan harjoittamisesta ei saada tarvittavaa tietoa, on rekisteriviranomaisen annettava kuulutus, jonka mukaan yhtiön on ilmoitettava kirjallisesti kolmen kuukauden kuluessa toiminnastaan. Mikäli ilmoitusta ei tule, yhtiö poistetaan rekisteristä ja katsotaan purkautuneeksi. Käytännön tasolla yhtiö on monesti poistettu jo aiemmin rekisteristä, jos se ei ole toimittanut tilinpäätöstietojaan rekisteriviranomaiselle. (Airaksinen ym. 2007b, 447.)

Koska yhtiö voidaan nykyään myös määrätä selvitystilaan, niin passiivisuuteen perustuvaan poistamiseen ei ainakaan case-yhtiöllä ole mahdollisuuksia. Tämä johtuu siitä, että yhtiön varat ylittävät velat ja yhtiön taloudellinen tilanne sallii selvitysmenettelyn läpikäynnin. Passiivisuuteen perustuva rekisteristä poistaminen ei mielestäni myöskään ole kovin kunniakas lopettamistapa ja prosessi olisi myös hyvin pitkä.

5.7 Yhtiön myyminen eli osakekauppa

Yhtiötä ei välttämättä aina tarvitse lopettaa, vaikka sillä ei olisikaan enää liiketoimintaa. Yhtiön voi myös myydä ilman liiketoimintaa. Joku voisi ostaa yrityksen esimerkiksi sen liikearvon tai vahvan toimi- tai brändinimen takia. Toinen syy voisi olla esimerkiksi sukupolvenvaihdos, jos joku lapsista tai sukulaisista haluaisi ryhtyä yrittäjäk-

si valmiissa yrityksessä, jolla olisi jo jonkinlainen nimi- tai tunnearvo myös uudelle jatkajayrittäjälle esim. Möttönen Oy. Tällöin osan yrityksestä voisi luovuttaa lahjoituksena ja maksaa siitä veron.

Käsittelen tässä tutkimuksessa aihetta vain kuitenkin niin kuin yhtiö myytäisiin täysin ulkopuoliselle, koska sukupolvenvaihdos ei tule kysymykseen. Sukupolvenvaihdoksen verokohtelusta voisi tehdä toisen opinnäytetyön ja aihe ei enää koskisi sitä mitä haluan tässä tutkia.

Osakekauppa on myyjän osalta irtaimen omaisuuden kauppa. Lakarin & Engblomin (2009, 40) mukaan osakekauppa on myyjälle useimmiten edullisin ja helpoin vaihtoehto sekä myös verotuksellisesti edullisin, koska siinä siirtyvät periaatteessa kaikki myyjän vastuut ostajalle. ”Yksityishenkilön luovutusvoitto määräytyy myyntihinnan ja hankintamenon tai hankintameno-olettaman erotuksena ja verotetaan pääomatulona”. Ostaja puolestaan maksaa osakekaupassa aina varainsiirtoveroa 1,6 prosenttia ostettavien osakkeiden kauppahinnasta. Myytävän yhtiön sopimukset pysyvät osakekaupan myötä myös voimassa, mikäli sopimuksissa ei ole erityistä omistusmuutokseen sidottua irtisanomisehtoa.

Yhtiön toimintaa voisi myös jatkaa esimerkiksi sijoitusyhtiönä. Silloin sen toimialaa pitäisi mahdollisesti muuttaa, jos kaupparekisteriin ilmoitettu toimialateksti ei ole mahdollistanut esimerkiksi liiketoimintaan kuulumattomien kiinteistöjen omistamista, ostamista tai myymistä. Samanlainen pykälä voitaisiin lisätä arvopapereiden hallinnointia varten.

Case-yhtiön myymisen suurin ongelma on varmasti finanssipääoman määrä, joka on suhteellisen suuri. Jonkun halutessa ostaa yhtiön, niin siitä pitäisi maksaa varainsiirtovero, joka on osakekaupassa 1,6 prosenttia (Verohallinto 2010). Rahaa ei siis yhtiökaupoissa kannattaisi ostaa, koska siitä joutuu maksamaan veroa. Ensin pitäisi siis ostaa yhtiö, johon mahdollisesti tarvittaisiin lainaa ja sitten pitäisi vielä maksaa varainsiirtovero, joka esimerkiksi 275 000 euron kauppahinnalla olisi 4 400 euroa.

Osakekaupassa voidaan soveltaa hankintameno-olettamaa (ks. s. 12 - 13) mikäli myyjä niin haluaa tehtävän. Toinen vaihtoehto on käyttää todellista hankintahintaa.

5.8 Case-yhtiön purkaminen

Ennen kuin yhtiön purkamiselle voidaan määritellä järkevin ajankohta ja tapa, pitää saada selville, montako vuotta omistaja on enintään valmis pitämään yhtiötä.

Case-yhtiössä omistaja haluaa, että yritys olisi pystyssä enää maksimissaan 5 vuotta. Tämä perustuu siihen, että silloin hän ajattelee olevansa itse vielä hyväkuntoinen ja pystyy selkeästi itse tekemään päätökset yrityksensä osalta, eikä esimerkiksi perillisten tarvitse miettiä yritykseen liittyviä asioita. (Kinnunen 2010.)

Case-yhtiössä voidaan tehdä tietyillä järjestelyillä joitakin pieniä kiinteiden vuosikulu- jen alennuksia. Näillä alennuksilla ei saada kovin merkittäviä säästöjä aikaan ja case-yhtiön hyvä varallisuustilanne huomioiden, ei järjestelyihin lähteminen ole järkevää. Silti olen halunnut spekuloida muutamalla mahdollisella asialla.

Yhtiöjärjestystä voisi muuttaa niin, että tilintarkastajaa ei tarvittaisi ja muuttaminen itsessään maksaisi käsittelykuluineen 65 euroa (Patentti- ja rekisterihallitus 2010.) Tilintarkastusmaksu on vuodessa noin 150 euroa (Kinnunen 2010).

Tällä hetkellä tilintarkastajalle ei ole juurikaan tarvetta, koska yhtiön toiminta on todella pientä. Tilintarkastajan poistamiseen ei silti välttämättä kannata lähteä, koska tilintarkastaja antaa myös neuvoja sisältyen tuohon samaan rahaan. Koska yhtiö on tarkoitus purkaa lähivuosina, niin viimeistään purkamisvaiheessa tilintarkastajan neuvot voivat olla hyvinkin tärkeitä.

Inflaatio vaikuttaa tietysti myös varojen arvon säilymiseen. Inflaatiota vastaan voi taistella talletuskoroilla, jotka vaihtelevat yleisen korkotason mukaan. Tällä hetkellä eli keväällä 2010 yleinen korkotaso on hyvin alhainen. Esimerkiksi euribor 12 kk oli 1.3.2010 tasolla 1,216 ja 12 kuukauden määräaikaiselle talletukselle olisi saanut 1.3.2010 Helsingin OP:ssa 1,75 prosenttia korkoa. (Kauppalehti 2010.) Kun tällaisista koroista vähennetään verot ja inflaatio, niin reaalkorko on käytännössä negatiivinen.

Case-yhtiössä esitän ratkaisuksi sitä, että yhtiö pidetään toiminnassa vielä viisi vuotta. Tänä aikana pääoma pienenee verottomien osingon nostojen vuoksi 275 000 eurosta noin 168 000 euroon. Kuudentena vuotena yhtiö puretaan ja 168 000 eurosta omistaja maksaa 16,8 prosentin kokonaisrasitteen mukaisesti veroa 28 224 euroa. Omistajalle jää siten verojen jälkeen 139 776 euroa. Lisäksi hän on saanut viiden vuoden aikana verottomilla pääomatulo-osingoilla 107 000 euroa. Kun purkaminen on toteutettu kuudentena vuotena, niin omistaja on saanut yhteensä siis 246 776 euroa käteistä. Kun lasketaan maksetun veron määrä 28 224 euroa ja jaetaan se koko pääomalla 275 000 euroa, niin saadaan kokonaisveroksi 10,3 prosenttia.

Tämä ratkaisu on verotuksellisesti selkeästi edullisin, jos enimmäisaika yhtiön pystyssä pitämiseksi on viisi vuotta. Ratkaisu on myös omistajan toiveen mukainen ja purkamista voidaan valmistella rauhassa viiden vuoden aikana. Tästä ratkaisusta on myös helppo poiketa, jos lainsäädännössä tapahtuu muutoksia.

Lisäksi pitää vielä muistaa, että omistaja voi yhtiötä purettaessa vähentää mahdollisia voimassa olevia luovutustappioita, jos sellaisia on (Verohallinto 2006c). Tämä mahdollistaa lisäverosuunnittelun kolmea vuotta ennen yhtiön purkamista. Tällä tavalla voi hankkiutua eroon esimerkiksi pahasti tappiolla olevista osakkeista ja näin hyödyntää niistä koituva tappio yhtiön purkamisen yhteydessä.

6 PÄÄTELMÄT JA POHDINTA

Osakeyhtiön purkamista on käsitelty aika vähän missään artikkelissa niin, että siitä saisi kovinkaan selkeän kuvan kuinka purkaminen kannattaa tehdä. Yleisin neuvo on, että tulisi kääntyä jonkun lakiasiantoinimiston, asianajotoimiston tai kokeneen konsultin puoleen. Nämä palvelut eivät kuitenkaan ole halvimpia, vaikka olisivatkin varmasti osaavia. Läheskään aina osakeyhtiöllä ei ole purettaessa suurta varallisuutta. Kaikissa tapauksissa ei myöskään tarvita juristin koulutusta, jotta voi hoitaa osakeyhtiön purkamisen lain mukaan oikein. Jokainen tapaus on tietenkin aina harkittava erikseen ja katsottava minkälainen on esimerkiksi yhtiön varallisuuden määrä ja laatu. Jos osakeyhtiön osakkeisiin sisältyy esimerkiksi johdannaissopimuksia tai muita erikoisuuksia, niin voi olla viisasta käyttää ainakin omaisuuden käyvän arvon määrittelyssä kokenutta ammattilaista.

6.1 Verouudistusten vaikutus

Uusi hallitusohjelma tuo mukaan todennäköisesti, joitakin muutoksia yhteisöjen verotuskäytänteisiin. On väläytelty muun muassa sitä, että listaamattomien yhtiöiden yhdeksän prosentin veroton pääomatulo-osinko poistettaisiin ja yhteisöveroa vastaavasti laskettaisiin, jotta eri yhtiömuotoja ja omistajia saataisiin samalle viivalle. Vasemmistopuolelta on ehdotettu pääomatuloveroa korotettavaksi tai muutettavaksi progressiiviseksi. Mielestäni kysymys näiden mahdollisten uudistusten jälkeen tulisi kuulua, että miksi yrittäjyys, riskinotto ja sijoitustoiminta olisi kannattavaa tai kannustavaa, jos siitä ei palkita enää mitenkään? Yrittäjähän on maksanut osakeyhtiön kautta jo 26 prosenttia veroa yhtiön tuloksesta. Tämän lisäksi hän maksaa omista ansioistaan vielä sosiaalikuluja. Näiden lukujen jälkeen vielä sanotaan, että yrittäjä saa täysin verottomia osinkoja jopa 90 000 euroa vuodessa. 90 000 euroa ”verotonta” osinkoa saavia on hyvin vähän, koska yrityksen nettovarallisuus pitäisi olla tällöin vähintään 1 000 000 euroa.

Elinkeinoelämän puolelta on tullut luonnollisesti toisenlaisia mielipiteitä liittyen verouudistuksiin. Vahvat elinkeinoelämän vaikuttajat ovat sitä mieltä, että Suomen tulisi olla edelläkävijä veroratkaisuissa ja pudottaa veroprosentteja rajusti, jotta se houkuttelisi uusia ja kasvuhakuisia yrityksiä investointeihin. Tätä mieltä on muun muassa Sampo konsernin hallituksen puheenjohtaja Björn Wahlroos, joka sanoo, että Suomen tulisi kilpailla nimenomaan yritysten tuloverotuksella, jotta Suomi saisi selkeämpää kilpailuetua verrattuna suuriin kilpailijamaihin. (Kauppalehti 2009.)

Voisiko olla niin, että verottomat osingot kytkettäisiin esimerkiksi työllistämisvaikutukseen? Yrittäjät saisivat esimerkiksi nostaa tietyn määrän verottomia osinkoja, kun työllistäisivät tarpeeksi monta työntekijää. Näin poistettaisiin verottomia osinkoja nauttivista ne, joilla ei ole yhtään työntekijää ja samalla saataisiin puhdistettua myös kaupparekisteriä yrityksistä, joilla ei ole liiketoimintaa ja, jotka ovat pystyssä enää pelkän veroedun takia.

Case-yhtiön kohdalle se tarkoittaisi sitä, että yhtiötä ei kannattaisi pitää enää, vaan sen purkaminen olisi verotuksellisesti järkevintä mahdollisimman nopeasti. Tällä vältyttäisiin turhilta kuluilta ja vaivalta yhtiön ylläpitämiseen liittyen.

Verotuksen muutosten osalta pitää olla myös hyvin tarkkana siitä, että puututaanko esimerkiksi hankintameno-olettama-aikoihin tai -prosentteihin jollakin tavalla. Jos prosentteihin puututaan heikentävästi, niin se myös kannustaa purkamaan yhtiön ennen uusien lakien voimaan tuloa.

6.2 Opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyö oli minulle vaikea prosessi, kuten jo koulua aloittaessani arvasin, ylivoimaisesti vaikein kaikista kouluun liittyvistä tehtävistä. Juuri se, että kukaan ei laita ajallisesti mitään konkreettista takarajaa, on minulle kaikesta päätellen hyvin haastavaa. Tällä vapaan aikataulun tyyllillä aikaa tuhlaantuu minunlaisillani aivan liikaa.

Nyt osaan jo sanoa yhden todella suuren asian, jonka tekisin toisin, jos tämä uudestaan pitäisi tehdä: tekisin työni huomattavan paljon nopeammassa aikataulussa. Työn valmistumattomuus ei johtunut aiheesta, joka oli hyvin mielenkiintoinen. Palkkatyön ja opinnäytetyön yhteensovittaminen oli minulle liian haastavaa. Töiden jälkeen en halunnut enää keskittyä mihinkään kovin paljon ajatustyötä vaativaan, koska töissä oli jo pitänyt olla tarkkaavaisena koko päivä. Tämä on huono selitys, mutta minun kohdallani silti totta.

Myös se, että luulin osakeyhtiön purkamisen olevan liian kapea aihe, oli täysin väärä olettamus. Tästä aiheesta olisi voinut kirjoittaa paljon monipuolisemmin ja laajemmin, mutta onneksi itselläni oli selkeä peruste aiheen rajaamiselle, koska minulla oli oikea case-yhtiö, jolle työn tein ja jonka lähtökohtatilanteesta lähdin viemään työtäni eteenpäin.

Uskon, että työstäni on hyötyä työn tilanteelle yritykselle, koska näin laajaa selvitystyötä lakikiemuroineen ei olisi ollut mahdollista teettää muuten kuin konsultin välityksellä. Se olisi ollut varmasti paljon rahaa kysyvä tilaus ja tämän jälkeen sama konsultti

olisi pitänyt vielä palkata toimimaan selvitysmiehenä, jotta selvitysmies olisi jo valmiiksi tietoinen yhtiön ja omistajan tilanteesta.

Vaikka case-yhtiön omistaja päätyisikin käyttämään ulkopuolista apua lopullisessa purkamisessa, niin hänen on varmasti työn luettuaan helpompi seurata purkamisprosessia ja ymmärtää esimerkiksi lain vaatimuksia osakeyhtiön purkamisesta, koska työssä ne ovat tiiviissä paketissa.

6.3 Jatkotutkimusideat

Jatko- tai sivututkimuksena voisi olla esimerkiksi se, että miten pitkäaikainen yrittäjä kokee yrityksestä luopumisen ja miten hän sopeutuu kiireettömään elämään siirtyessään eläkkeelle. Monelle iskee masennus viimeistään muutaman kuherruskuukauden jälkeen, jos elämässä ei ole enää sitä vanhaa sisältöä, joka on tullut työn kautta. Tästä voisi kehittää edelleen, vaikka jonkinlaisen projektin, jolla entisille yrittäjille pyritäisiin löytämään jotain mielekästä tekemistä. Yrittäjille voisi järjestää esimerkiksi kursseja jo ennen eläkkeelle jäämistä, ”mitä työelämän jälkeen?”. Näin yrittäjät saataisiin pienellä pakolla pohtimaan aikaa, jolloin mahdollinen suurin ajan viejä ja stressin aiheuttaja on poistunut kuviosta.

LÄHTEET

Aaltola, Juhani & Valli, Raine 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Airaksinen, Manne, Pulkkinen, Pekka & Rasinaho, Vesa 2007a. Osakeyhtiölaki I. Helsinki: Talentum.

Airaksinen, Manne, Pulkkinen, Pekka & Rasinaho, Vesa 2007b. Osakeyhtiölaki II. Helsinki: Talentum.

Alasuutari, Pertti 1999. Laadullinen tutkimus. Jyväskylä: Osuuskunta Vastapaino.

Arvopaperimarkkinalaki 495/1989. WWW-dokumentti.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1989/19890495>. Ei päivitystietoa. Luettu 26.1.2009.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK 2010. Pk-yrityksen määritelmä. WWW-dokumentti.

http://www.ek.fi/www/fi/yrittajyys_ja_pk/pk_yritykset/index.php. Päivitetty 5.3.2010. Luettu 2.4.2010.

Etelämäki, Timo 2005. Yritysverouudistuksen vaikutukset harvainomisteisen osakeyhtiön myynnin verosuunnitteluun. Tampereen Yliopisto. Taloustieteellinen laitos. Laskentatoimen koulutusohjelma. Pro gradu-tutkielma. PDF-dokumentti.

<http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu00562.pdf>. Ei päivitystietoa. Luettu 2.4.2010

Hirjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki.: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Immonen, Raimo & Lindgren, Juha 2004. Onnistunut sukupolvenvaihdos. Helsinki: Talentum.

Kaplan, A 1964. The Conduct of Inquiry. New York: Crowell.

Kauppalehti 2009. Verkkolehti.

<http://www.kauppalehti.fi/5/i/talous/uutiset/etusivu/uutinen.jsp?oid=2009/09/26237>.

Päivitetty 28.9.2009. Luettu 28.9.2009.

Kauppalehti 2010. Verkkolehti. <http://www.kauppalehti.fi/5/i/porssi/korot/>. Päivitetty

1.3.2010. Luettu 1.3.2010.

Kinnunen, Jorma 2008. Henkilökohtainen tiedonanto 12.12.2008. Omistaja. Jorma Kinnunen Oy.

Kinnunen Jorma 2010. Henkilökohtainen tiedonanto 10.1.2010. Omistaja. Jorma Kinnunen Oy

Laitinen, Hanne 1998. Tapaustutkimuksen perusteet. Kuopio: Kuopion yliopiston paino.

Lakari, Torsi 2009. Yritystoiminnan lopettaminen ja sukupolvenvaihdos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Lakari, Torsti & Engblom, Ari 2009. Käytännön sukupolvenvaihdos. Keuruu: KHT-Media Oy.

Laki varojen arvostamisesta 1142/2005. WWW-dokumentti.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051142>. Ei päivitystietoa. Luettu 19.4.2010.

Leppiniemi, Jarmo 2008. Osakeyhtiö - varteenotettava vaihtoehto. Porvoo: Tietosykli Oy

Mähönen, Jukka & Villa, Seppo 2006. Osakeyhtiö II. Juva: WS Bookwell Oy.

Mähönen, Jukka & Villa, Seppo 2009. Osakeyhtiö IV. Juva: WS Bookwell Oy.

Mähönen, Jukka, Säiläkivi, Antti & Villa, Seppo 2006. Osakeyhtiölaki käytännössä. Juva: WS Bookwell Oy

Osakeyhtiölaki 624/2006. WWW-dokumentti.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624>. Ei päivitystietoa. Luettu 28.1.2009.

Patentti- ja rekisterihallitus 2007. Uusia osakeyhtiöitä huikea määrä. WWW-dokumentti. <http://www.prh.fi/fi/uutiset/797.html>. Päivitetty 26.9.2007. Luettu 26.1.2009.

Patentti- ja rekisterihallitus 2010. Tilintarkastajamääräys. WWW-dokumentti. <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/muutokset/yhtiojarjestys/tilintarkastaja.html>. Päivitetty 1.1.2010. Luettu 7.3.2010.

Patentti- ja rekisterihallitus 2010. Selvitystila. WWW-dokumentti.

<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/lopettaminen/selvitystila.html>. Päivitetty 4.1.2010. Luettu 7.1.2010.

Räisänen, Mari 2006. Pienen osakeyhtiön liiketoiminnan lopettaminen. Rovaniemen ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Tuloverolaki 1535/1992. WWW-dokumentti.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=osinkojen%20verotus>. Ei päivitystietoa. Luettu 3.2.2010.

Valtiovarainministeriö 2009. Yhteisövero. WWW-dokumentti.

http://www.vm.fi/vm/fi/10_verotus/03_elinkeinoverotus/01_yhteisovero/index.jsp. Ei päivitystietoa. Luettu 7.12.2009.

Verohallinto 2006a. Vapaaehtoisten eläkevakuutusten verotus vuodesta 2006. PDF-dokumentti. <http://vero.fi/download.asp?id=4948;49915>. Päivitetty 3.10.2006. Luettu 5.4.2010.

Verohallinto 2006b. KVL:n julkaistut ennakkoratkaisut. WWW-dokumentti. http://vero.fi/?article=4975&domain=VERO_MAIN&path=5,40,372,375,700&language=FIN. Päivitetty 3.1.2007. Luettu 5.4.2010.

Verohallinto 2006c. Luovutustappio. WWW-dokumentti. http://vero.fi/default.asp?path=5,363&article=149&domain=VERO_MAIN. Päivitetty 15.5.2009. Luettu 5.4.2010.

Verohallinto 2007. KVL:n julkaistut ennakkoratkaisut. WWW-dokumentti. http://vero.fi/?article=5576&domain=VERO_MAIN&path=5,40,372,375,741&language=FIN. Päivitetty 14.8.2008. Luettu 5.4.2010.

Verohallinto 2008. WWW-dokumentti. <http://www.vero.fi/default.asp?path=5,363&article=106&domain>. Päivitetty 26.2.2008. Luettu 15.4.2009.

Verohallinto 2010. WWW-dokumentti. <http://www.vero.fi/doc/download.asp?id=219;46667>. Päivitetty 1.10.2009. Luettu 6.1.2010.

Yin, Robert 1987. Case Study research, Design and Methods. London: Sage Publications.

LIITTEET

LIITE 1.

Osakeyhtiön tyhjentäminen verottomilla osingoilla

Vuosi	Jäljellä oleva pääoma euroina	Verovap. osinko / vuosi	Osinko vuodessa €	Jäljellä oleva po. euroina	Yhtiön ylläpitokulut € / vuosi	Jälj. oleva po - ylläpito
1	275 000,00	0,09	24 750,00	250 250,00	1000	249 250,00
2	249 250,00	0,09	22 432,50	226 817,50	1000	225 817,50
3	225 817,50	0,09	20 323,58	205 493,93	1000	204 493,93
4	204 493,93	0,09	18 404,45	186 089,47	1000	185 089,47
5	185 089,47	0,09	16 658,05	168 431,42	1000	167 431,42
6	167 431,42	0,09	15 068,83	152 362,59	1000	151 362,59
7	151 362,59	0,09	13 622,63	137 739,96	1000	136 739,96
8	136 739,96	0,09	12 306,60	124 433,36	1000	123 433,36
9	123 433,36	0,09	11 109,00	112 324,36	1000	111 324,36
10	111 324,36	0,09	10 019,19	101 305,17	1000	100 305,17
11	100 305,17	0,09	9 027,47	91 277,70	1000	90 277,70
12	90 277,70	0,09	8 124,99	82 152,71	1000	81 152,71
13	81 152,71	0,09	7 303,74	73 848,97	1000	72 848,97
14	72 848,97	0,09	6 556,41	66 292,56	1000	65 292,56
15	65 292,56	0,09	5 876,33	59 416,23	1000	58 416,23
16	58 416,23	0,09	5 257,46	53 158,77	1000	52 158,77
17	52 158,77	0,09	4 694,29	47 464,48	1000	46 464,48
18	46 464,48	0,09	4 181,80	42 282,68	1000	41 282,68
19	41 282,68	0,09	3 715,44	37 567,23	1000	36 567,23
20	36 567,23	0,09	3 291,05	33 276,18	1000	32 276,18
21	32 276,18	0,09	2 904,86	29 371,33	1000	28 371,33
22	28 371,33	0,09	2 553,42	25 817,91	1000	24 817,91
23	24 817,91	0,09	2 233,61	22 584,30	1000	21 584,30
24	21 584,30	0,09	1 942,59	19 641,71	1000	18 641,71
25	18 641,71	0,09	1 677,75	16 963,96	1000	15 963,96
26	15 963,96	0,09	1 436,76	14 527,20	1000	13 527,20
27	13 527,20	0,09	1 217,45	12 309,75	1000	11 309,75
28	11 309,75	0,09	1 017,88	10 291,87	1000	9 291,87
29	9 291,87	0,09	836,27	8 455,61	1000	7 455,61
30	7 455,61	0,09	671,00	6 784,60	1000	5 784,60
31	5 784,60	0,09	520,61	5 263,99	1000	4 263,99
32	4 263,99	0,09	383,76	3 880,23	1000	2 880,23
33	2 880,23	0,09	259,22	2 621,01	1000	1 621,01
34	1 621,01	0,09	145,89	1 475,12	1000	475,12
35	475,12	0,09	42,76	432,36	1000	- 567,64

LIITE 2.

Esimerkki tase

T A S E	1.1.2009	Tilikau- si 2009	Tilikau- si 2008
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Sijoitukset		15 000	0
Yhteensä		15 000	0
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT		15 000	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Rahat ja pankkisaamiset		260 000	290 000
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT		260 000	290 000
VASTAAVAA		275 000	290 000
T A S E	1.1.2009	Tilikau- si 2009	Tilikau- si 2008
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma		35 000	35 000
Ed. tilikausien voitto(tappio)		230 000	250 000
Tilikauden voitto(tappio)		10 000	5 000
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		275 000	290 000
VIERAS PÄÄOMA			
Lyhytaikainen vieras pääoma		0	0
Pitkäaikainen vieras pääoma		0	0
VIERAS PÄÄOMA YHT.		0	0
VASTATTAVAA		275 000	290 000